Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

GŁOS NARODU

NIEDZIELA 15. MAJA 1921. NR. 109. — ROK XXIX.

CENA Nru: w Krakowie i na prowincyi 8 Marek.

Przedpłata wynosi	w Krakowie z odnoszeniem	w Krakowie bez odnoszenia	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Za granicą	Przedpłata zniżona dla nauczycielstwa ludowego
Miesięcznie	Marek 190	Marek 175	Marek 200	Marek 240	Marek 180

Redakcya (tel. Nr. 190) i Administracya (tel. Nr. 3344). Kraków, ul. św. Krzyża 11. — Drukarnia ul. św. Tomasza 35. (tel. Nr. 3344).

CENY OGŁOSZEŃ

	Mk.
Zwyczajne za wiersz nonp. lub jego miejsce	15
Nadesłane (za wiersz nonp.)	35
Nekrologi	20
Komunikaty	45
Na 1. stronie	60

Żydzi przeciw ustawie rolnej

Dla żydów wszystko, co nie jest żydowskiem i nie służy celom wyłącznie żydowskim, jest „antysemickiem". To, co wolno żydom — tego nie wolno Polakom — oto podstawowa zasada polityki żydowskiej w Polsce i treść ich alarmów „antysemickich", po wyłuskaniu ich ze skorupy mniej lub więcej obłudnych, mniej lub więcej bezczelnych frazesów. Wszystkie spory polsko-żydowskie, wszystkie zatargi z żydami w naszem życiu narodowem, społecznem i ekonomicznem mają źródło w tej cynicznej zasadzie, w której streszcza się cały stosunek żydostwa do Polski. Weźmy dla przykładu pierwszą lepszą sprawę.

Wiadomo, że żydzi są najsolidarniejszym na świecie narodem. „Swój do swego" — to u nich przykazanie. Jeśli Polacy jednak rzucą to hasło, jeśli tworzą się organizacye, które, bez cienia antysemityzmu, chcą tylko naśladować pod tym względem żydów — to po całym świecie rozlegają się wrzaski na polski „bojkot", na polski antysemityzm. Nam nie wolno hołdować cnocie solidarności narodowej i religijnej... To tylko przywilej żydów.

A sprawa szkoły wyznaniowej?...

Żydzi walczą o własne szkoły żydowskie. Ale jeśli społeczeństwo polskie zażąda analogicznie dla swych dzieci własnej szkoły chrześcijańskiej — to zbrodnia, to „zoologiczny antysemityzm", to chuligaństwo...

Niema wprost sprawy, w którejby nie ujawniła się ta podwójna miara, jaką stosują żydzi wobec siebie i wobec „gojów". Nowy jaskrawy tego dowód mamy w stosunkach żydów do reformy rolnej... Jak wiadomo, w Sejmie posłowie żydowscy głosowali solidarnie za tą reformą. Stanowisko ich było zrozumiałe. Żydzi są przecie wszędzie pionierami radykalizmu, nie mogli więc iść razem z prawicą przeciw lewicy, nie mogli bronić szlachty, która przez reformę najbardziej ucierpi. Ustawa rolna została uchwalona przy pomocy głosów żydowskich, ale i w niej odkryli obecnie żydzi niebezpieczeństwo antysemickie. Coraz głośniej podnosi to prasa żydowska. I tak. pos. Thon z Krakowa w hebrajskiej „Hacefirze" wystąpił z artykułem wstępnym p. t. „Nowe niebezpieczeństwo", w którym zarzuca Urzędowi ziemskiemu, że „znajduje się pod wpływem kół klerykalnych i antysemickich" (!), a wywłaszczenie żydów nazywa „krzywdą i uciskiem", protestując „z całych sił przeciw temu".

Inny pos. syonistyczny Grinbaum w żargonówce „Najer Hajnt" rozpacza, że reforma ta „całkowicie zniszczy żydowską własność ziemską, oraz włościanina (?!) żydowskiego".

A więc reforma rolna może wyzuć z ziemi odwiecznych jej posiadaczy, może usuwać szlachtę, osiadłą na swych zagonach z dziada pradziada, — to nic. To naturalny bieg rzeczy. Ale gdy wraz ze szlachtą ma być wywłaszczony zbogacony paskarz żydowski, któremu przyszła ochota zabawić się w obszarnika (bo o rolnikach-żydach nikt nie słyszał), to krzywda, to niesprawiedliwość, to antysemityzm!

Ten przykład nie jest bynajmniej odosobniony. W Polsce wogóle, zdaniem żydów, ustawy są „antysemickie" — o ile nie gwarantują specyalnych przywilejów żydom. Ustawa o walce z lichwą jest „antysemicką", bo z jej ostrzem spotykają się przeważnie żydzi! Ba! nawet w prawie wojskowem o karaniu uchylających się od wojska i dezerterów kryje się także intryga antyżydowska, bo sądy wojskowe miały tu do czynienia przeważnie z żydami-dezerterami, których tylu się nabrało, że aż posłowie socyalistyczni występowali z interwencyą!...

Wrzasków żydowskich na krzywdy, prześladowania i antysemityzm w Polsce nie uciszą też żadne najdalej idące ustępstwa, żadna ugoda. Chyba, że pionierzy tej „ugody" stworzą u nas specyalne, nieznane w innym kraju na świecie prawodawstwo, które będzie orzekać np., że dezerterów i lichwiarzy należy karać, o ile nie są żydami, że wywłaszczeniu podlegają większe majątki z wyjątkiem żydowskich i t. p....

Wtedy naturalnie żydzi przestaliby skarżyć się na antysemityzm i uznaliby łaskawie, że mają w Polsce „równouprawnienie", ale wtedy nie byłoby to już Judeo-Polonią, lecz ziemią obiecaną uprzywilejowanego plemienia żydowskiego, a polscy autochtoni jego helotami...

CIV.

Przebywająca w Warszawie delegacya republiki sowietów zwróciła się do rządu polskiego z żądaniem, aby poskromił prasę i nie pozwolił jej pisać nieprzychylnie o delegatach rosyjskich. Rząd polski znalazł się w niemałym kłopocie. Musiał bowiem przedstawicielom socyalistycznego państwa, tego raju sprawiedliwości i wolności, wytłumaczyć, że Polska jako kraj „burżujskiej reakcyi" posiada, niestety, wolność prasy, a brak jej natomiast „czrezwyczajek" itp. wolnościowych instytucyi, za pomocą których możnaby zaprowadzić „nowy ład" w dziedzinie słowa drukowanego.

Żydzi zrywają rokowania.

Warszawa. (Telef. wł.) Klub żydowskiego Związku Ludowego ogłosił oświadczenie, w **którem rozwiązuje rokowania polsko-żydowskie,** prowadzone przez min. dra Steczkowskiego. Przyczyną zerwania rokowań ma być fakt, że podczas rokowań położenie żydów w Polsce nie uległo żadnej zmianie. Klub w końcu swej deklaracyi oświadcza, iż gotów jest współdziałać ze społeczeństwem polskiem w celu unormowania stosunków polsko-żydowskich w Polsce i każde próby porozumienia podejmie w obopólnym interesie.

(Sam fakt zerwania układów polsko-żydowskich przyjąć należy z zadowoleniem, jednak zwrócić musimy uwagę, że **to właśnie żydzi** zrywają rokowania, a czynią to bez żadnego powodu. Że „położenie żydów nie uległo w czasie rokowań zmianie" — to nie może być powodem ich zrywania. bo zmiana położenia miała być właśnie tych rokowań wynikiem. Cóż jest zatem prawdziwym powodem zerwania? Sytuacya nasza zagraniczna jest trudna, Anglia występuje przeciw nam — i oto żydzi w tym ważnym momencie wołają do Europy a głównie do Anglii: „Jesteśmy uciskani". Nasze położenie nie ulega zmianie! Pomóżcie nam! Odbierzcie suwerenność Polsce (vide wczor. „Gł. Nar."), bo na nią nie zasłużyła. Taki jest cel żydowskiej polityki! Jest to uderzenie w plecy narodu polskiego, znajdującego się w toku ciężkiej walki międzynarodowej. Wiedeńska „Morgenzeitung" podaje — według informacyi Biura prasowego syonistycznego — że stronnictwa żydowskie przedstawiły rządowi polskiemu pewnego rodzaju ultimatum, by Polska przeprowadziła niezwłocznie t. zw. program minimalny ustępstw dla żydów. Chodziło głównie o usunięcie święcenia niedzieli. Jeśli rząd ultimatum nie spełni — to rokowania zostaną zerwane. Tak się też stało. Red.).

Przed dymisyą ks. Sapiehy.

Warszawa. (Telef. wł.) Prezes komisyi spraw zagran. St. Grabski zawiadomił premiera o stanowisku klubów sejmowych w stosunku do min. ks. Sapiehy.

Trudności w sprawie litewskiej.

Warszawa. (Telef. wł.) Przew. komisyi brukselskiej Hymans przyznaje — jak donoszą — iż sprawa zatargu polsko-litewskiego natrafia na nowe trudności. Delegaci polscy i litewscy rozmawiają obecnie jako **przedstawiciele dwóch państw bezwzględnie wrogo usposobionych.** Od rozwiązania sprawy Wilna zależy porozumienie. Obecnie starają się doprowadzić do porozumienia odwrotną drogą tj. przez załatwienie zagadnień drugorzędnych.

Wilno. (E. Ex.) Litewska delegacya w Brukseli zaproponowała Polsce następujące warunki porozumienia polsko-litewskiego: 1. obopólne uznanie niezależności wraz ze wszystkiemi jej konsekwencyami; 2. utrzymanie dobrych stosunków sąsiedzkich między Polską a Litwą; 3. uznanie praw Litwy kowieńskiej do **Wilna, Wileńszczyzny** i Kłajpedy; 4. zagwarantowanie praw większości narodowej na Litwie; 5. zawarcie wojskowej konwencyi obronnej oraz układu handlowego i tranzytowego.

Czy jest projekt federacyi?

Warszawa. (Telef. wł.) Koła polityczne zaprzeczają jakoby rząd polski przedłożył Francyi i Anglii urzędowy projekt federacyi polsko-litewskiej. **Projekt ten został spreparowany w poselstwie angielskiem i francuskiem w Warszawie,** po dyskusyach z miarodajnymi czynnikami polskimi.

Alianci wobec powstania na G. Śląsku.

Podział G. Slaska postanowiony?

Warszawa. (Telef. wł.) Z Paryża nadeszły wiadomości, pochodzące z pewnego źródła, iż **komisya międzyaliancka w Opolu podjęła już decyzyę co do podziału G. Śląska.** Komisya międzyaliancka według tych doniesień miała **ustalić granice na G. Śląsku bardzo zbliżone do linii Korfantego.**

Warszawa. (Telef. wł.) „Voss. Ztg" donosi rzekomo z dobrze poinformowanego źródła, że Korfanty ogłosi w najbliższych dniach niepodległość G. Śląska. Oczywiście są to sensacyjnie puszczane plotki dziennikarskie.

Warszawa. (Telef. wł.) Według wiadomości napływających z G. Śląska, sfery kierujące akcyą polską na G. Śląsku są przekonane, że **sprawa G. Śląska zostanie rozstrzygnięta dopiero za kilka tygodni.**

Rezolucya górnośląska.

Warszawa. P. A. T. Komisya spraw zagr. odbyła zebranie, na którem p. Dąbski złożył wyjaśnienia w sprawie górnośląskiej. Po długiej dyskusyi, przyjęto wszystkimi głosami przeciwko głosom N. P. R., następującą rezolucyę, która będzie przedłożona na najbliższem zebraniu Sejmu:

Naturalnem prawem ludności górnośląskiej, która na całym obszarze plebiscytowym nawet według niemieckich spisów statystycznych, zachowywała, mimo wielowiekowej niewoli, w większości język polski i świadomość polskiego pochodzenia, **jest zjednoczenie się z Polską.** To jej prawo naturalne uznały mocarstwa sprzymierzone w pierwotnym tekście traktatu wersalskiego. Gdy jednak inne względy nakazały mocarstwom postanowić plebiscyt, naród polski poddał się lojalnie decyzyi tej, ufny, że wola większości gmin rozstrzygnie nieodwołalnie o ich przynależności państwowej. **Wynik plebiscytu okazał wyraźnie linię demarkacyjną terytoryum, na którem większość gmin oświadczyła się za Polską.** To też wiadomość, że ziemi tej zagraża ponownie oddanie jej pod jarzmo pruskie, odczuł **lud górnośląski jako wielką niesprawiedliwość i krzywdę i chwycił za broń,** by zaświadczyć przed cywilizowaną ludzkością, **że woli śmierć, niż niewolę,** tak, jak to czynił naród polski przez 150 lat we wszystkich swoich powstaniach.

Sejm wzywa rząd, by całą swoją umiejętność i energię skierował ku **zabezpieczeniu ustalonego traktatem prawa gmin górnośląskich,** które opowiedziały się za Polską, powrotu do polskiej Ojczyzny.

Dalsza dyskusya wykazała, że **żadne stronnictwo niema zaufania do ministra spraw zagranicznych, p. Sapiehy, co komisya poleciła swojemu przewodniczącemu zakomunikować prezydentowi Rady ministrów.**

Położenie nadal poważne.

Paryż. P. A. T. Ag. Havasa donosi z Opola: Mimo wysiłków komisyi koalicyjnej położenie **jest poważne.** Utrudniają je różne okoliczności, między innemi odmowa ze strony Banku Rzeszy wysłania pieniędzy potrzebnych na płacenie robotnikom dwutygodniowego zarobku. Również utrudnia sytuacyę **wzmocnienie wojsk niemieckich w garnizonach nad granicą górnośląską.**

Dalsze ataki Niemców.

Warszawa. (Telef. wł.). Co do sytuacyi bojowej na G. Śląsku donoszą, iż w nocy z dn. 11 na 12 w okolicy Kadłuba w pow. opolskim **pomimo wiadomości o zawieszeniu broni Niemcy atakowali tę miejscowość.** Walki trwały sześć godzin. W okolicach Kluczborka Niemcy pociągiem pancernym atakowali nasze posterunki. Niemcy rozporządzają wszelkiemi rodzajami broni i mają poddostatkiem artyleryi. Przy ostrzeliwaniu mieliśmy 14 zabitych i 132 rannych. Wziętym do niewoli, jak dochodzą wiadomości, **Niemcy wykłówają oczy.** W niektórych miejscowościach nowo zarządy gmin zmieniają nazwy miejscowości na dawniejsze śląskie.

Korfanty wyda własne pieniądze!

Bytom. P. A. T. Poseł Korfanty i wydział wykonawczy złożony z przedstawicieli polskich stronnictw politycznych na G. Śląsku, wydali odezwę do robotników, w której mówią: Rząd niemiecki winien jest setki milionów marek właścicielom kopalń i hut za dostarczone Niemcom węgle i żelazo. W najbliższą sobotę ma się odbyć wypłata. Właściciele kopalń i hut uczynili wszystko, co było w ich mocy, aby otrzymać z Berlina pieniądze potrzebne na wypłaty. Rząd niemiecki z niskiej zemsty na polskim ludzie robotniczym odmawia wypłacenia pieniędzy, które jest winien. Oddaje się on widocznie nadziei, że wzburzeni robotnicy rzucą się na właścicieli kopalń i hut za ich urzędników i zaczną niszczyć kopalnie i huty i na G. Śląsku powstanie anarchia. Rządowi niemieckiemu nie uda się wygłodzić śląskiego ludu roboczego. Donosimy wam, że w przyszłą sobotę **otrzymacie tylko zaliczkę, resztę zaś wypłaci się wam po niej.** Oprócz tego pracodawcy postarają się o żywność i towary, które wam będą dawane na kredyt. Komisya międzysojusznicza w Opolu użyje wszelkich środków, aby zmusić rząd niemiecki do wydania pieniędzy, które jest winien. Gdyby usiłowania komisyi międzysojuszniczej pozostały bez skutku, wówczas poradzimy sobie w prosty sposób: **wydamy własne pieniądze oparte na własności kopalń i hut, a pieniądz ten będzie o wiele lepszy od marki niemieckiej.**

POWRÓT DO PRACY.

Bytom. P. A. T. We czwartek nastąpił ogólny powrót robotników do pracy, z wyjątkiem tych, którzy służą w oddziałach powstańczych.

O POŁĄCZENIE Z ZAGRANICĄ.

Bytom. P. A. T. Pertraktacye między Korfantym a komisyą międzysojuszniczą toczą się w dalszym ciągu i dotyczą przedewszystkiem **przywrócenia normalnego ruchu kolejowego,** celem zapewnienia miastom i centrom robotniczym aprowizacyi, oraz dowozu węgla. Drugą ważną sprawą **jest wypłata zarobków robotnikom w dniu 15 maja.** Rząd niemiecki czyni podobno trudności w wywożeniu pieniędzy **potrzebnych na wypłaty, aby w ten sposób wywołać wśród robotników niezadowolenie. Komisya międzysojusznicza poczyniła od siebie potrzebne kroki, aby wypłata zarobków nie doznała zwłoki.**

INSPEKCYA POGRANICZA ŚLĄSKIEGO.

Warszawa. P. A. T. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wojskowych wydelegowało dwie komisye do powiatów granicznych, celem inspekcyi pogranicza górnośląskiego, a w szczególności celem zbadania, czy rozporządzenie co do zamknięcia granicy między Polską a G. Śląskiem jest przestrzegane.

Stan oblężenia na G. Śląsku.

Bytom. P. A. T. **Komenda wojsk powstańczych ogłosiła na obszarach zajętych przez powstańców stan oblężenia,** podobny do istniejącego już, a ogłoszonego przez władze koalicyjne.

Oficyalna nagana koalicyjna.

Bytom. P. A. T. Komisya międzysojusznicza w Opolu ogłosiła następującą odezwę do ludności:

Komisya międzysojusznicza podaje do wiadomości ludności G. Śląska oświadczenie, otrzymane od konferencyi ambasadorów w Paryżu: Mocarstwa sprzymierzone jednomyślnie potępiają rozruchy, które zakłóciły spokój na G. Śląsku. Wydarzenia na G. Śląsku nie mogą w żaden sposób wpłynąć na postanowienia, które mocarstwa międzysojusznicze powziąć mogą. **Mocarstwa sprzymierzone rozstrzygną w chwili odpowiedniej sprawę G. Śląska, kierując się jedynie wynikami plebiscytu i przepisami traktatu pokojowego.**

Warszawa. (Telef. wł.). Według doniesienia z Paryża **punkt ciężkości sprawy G. Śląska przeniósł się znowu do Opola.** Trudno jest dziś przewidzieć, czy jednomyślność komisyi aliankiej będzie możliwą do osiągnięcia. Co do opinii państw sprzymierzonych **to prasa angielska jest znowu nam wroga.** Prasa germanofilska we Włoszech występuje przeciw Polsce. W Paryżu prasa zachowuje zimną krew. „Echo de Paris" ogłasza artykuł, który kończy słowami: **Francya posiada środki do zapobieżenia temu, ażeby Polsce nie wyrządzono krzywdy** i nie zawaha się użyć tych środków, o ile będzie tego potrzeba.

Znęcanie się nad księżmi polskimi.

Bytom. P. A. T. Z poza linii demarkacyjnej a zwłaszcza z lewego brzegu Odry zgłaszają się do naczelnego dowództwa i do poszczególnych sztabów delegaci ludności, którzy skarżą się na **ogromny terror i na prześladowanie Polaków ze strony Niemców,** a zwłaszcza ze strony grasujących tam bojówek niemieckich. Delegaci, którzy przybyli do miejsca postoju naczelnego dowództwa we czwartek, donieśli, że **Niemcy aresztowali kilku księży, których w okrutny sposób pobito. Jeden z księży zmarł skutkiem ran.**

Głosy prasy za Polską.

Paryż. P. A. T. Havas donosi: Jest nieprawdopodobne, aby **rząd francuski, który jest zdecydowany doprowadzić do przyznania Polsce całego okręgu przemysłowego, udawał się na** posiedzenia Rady najwyższej nie zapewniwszy sobie zawczasu zasadniczego przyjęcia swojej tezy przez sprzymierzonych. Rząd francuski jest zdania, że wyższe interesy są zaangażowane w sprawie górnośląskiej i że średnia kompromisowa linia postępowania jest w danym razie wskazaną.

Anglia przeciw Polsce.

Warszawa. (Telef. wł.). Korespondent nasz rozmawiał z wicemin. Piltzem na temat stosunków górnośląskich. Wicemin. Piltz w rozmowie omówił szczegółowo stosunek nasz do Anglii. Anglię — mówił wicemin. — **mieliśmy przeciwko sobie we wszystkich wielkich sprawach, związanych z państwem polskiem.** Najboleśniej dotknęło to społeczeństwo polskie w lipcu ubiegłego roku. Polska **o ileby przyjęła wówczas rady Anglii, przestałaby istnieć jako samoistne państwo.** Nie było w Polsce politycznie myślącego Polaka, którýby nad stosunkiem Anglii do Polski nie ubolewał. Nie należy zniechęcać nas do Anglii. Taki stan rzeczy jest rezultatem nieporozumienia, dla usunięcia którego zarówno rząd, jak i społeczeństwo gotowe są rozpocząć natychmiastowe prace.

Najbliższa konferencya Rady najwyższej.

Berlin. P. A. T. (Wolff). East Europe donosi: Wedle „Chicago Tribune" rada najwyższa zbierze się prawdopodobnie jeszcze przed dniem 1 czerwca. W obradach wezmą udział także Stany Zjednoczone. Rozważany będzie sposób placenia przez Niemcy oraz sprawa opróżnienia Duisburga **i uregulowania kwestyi G. Śląska.** -Konferencya odbędzie się albo we Włoszech albo w Belgii. Wymieniają Ostendę albo Stresę.

Tajny układ anglo-niemiecki?

Warszawa. (Telef. wł.). „Przegląd Wieczorny" notuje pogłoskę, kursującą w kołach politycznych, **jakoby pomiędzy Anglią a Niemcami został zawarty tajny układ,** który zawiera: 1) Specyalne przywileje dla kapitału angielskiego w okręgu przemysłowym; 2) ułatwienie Anglii rozprzestrzenienia wpływu na morzu bałtyckiem; 3) szereg klauzul o charakterze politycznym i gospodarczym na korzyść Anglii.

Wzamian Anglia **ma popierać niemiecki punkt widzenia w sprawie dalszych losów G. Śląska** i nie wywierać nacisku, ażeby rozbrojenie Niemiec przeprowadzone było w terminie przez aliantów w komisyi gwarancyi naznaczonym, a wreszcie zachować ścisłą neutralność w sprawie zatargu z którymkolwiek z państw europejskich.

Polityka wypełnienia zobowiązań.

Berlin. P. A. T. (Wied. B. Kor.). Na wczorajszem posiedzeniu rady państwa nowy kanclerz rzeszy dr. Wirth w krótkiem przemówieniu zaznaczył, że rząd jeszcze nie może przedłożyć żadnego programu, atoli będzie uprawiał politykę, która zmierza do tego, by **urzeczywistnić zgodę na ultimatum przez świadczenia** i wypełnić bez zastrzeżeń przyrzeczenia niemieckie. Rząd oczekuje także uznania swojej dobrej woli ze strony przeciwnej i uczciwej gry na G. Śląsku. Kanclerz prosił posłów, by bronili zgody rządu niemieckiego przed wszelkiemi przeszkodami.

Złamanie strajku w Anglii.

Londyn. P. A. T. „Daily Mail" donosi, że Anglia poczyniła zagranicą wielkie zakupy węgla. Węgiel ten zaczyna już nadchodzić w ogromnych ilościach. Rząd angielski w chwili obecnej czuje się panem sytuacyi.

Różne wiadomości.

Warszawa. (Telef. wł.) W piątek wrócił z Paryża do Warszawy delegat rządu polskiego dr. A. Benis, który prowadził w Paryżu pertraktacye w sprawach naftowych.

Warszawa. (Telef. wł.) W sobotę poseł czeski Maxa w Warszawie wręczy Naczelnikowi swe listy uwierzytelniające.

Praga. (E. Ex.) „Rude Pravo" donosi, że według rezultatu głosowań organizacyi miejscowych i wyboru delegatów na kongres niedzielny lewicy soc.-dem., 95% delegatów głosować będzie za trzecią międzynarodówką i za nazwaniem stronnictwa: „komunistycznem".

Warszawa. (Telef. wł.) Rząd rumuński wyznaczył skład delegacyi, która ma za zadanie prowadzić pertraktacye z Polską. Przewodniczącym jej będzie poseł rumuński Florescu.

Rzym. P. A. T. Havas. Jak się zdaje, konferencya przedstawicieli państw sukcesyjnych monarchii austro-węgierskiej przerwała pracę, nie doszedłszy do definitywnego wyniku.

Z dnia politycznego.

Nowa Targowica.

Nową Targowicą nazywa pos. ks. Lutosławski na szpaltach „Gazety Warszawskiej“ spisek naszych federalistów, o którym pisaliśmy już kilkakrotnie, a który polega na tem, że plon federacyi z Kownem podsuwa się państwom koalicyjnym, aby te przeforsowały go wbrew życzeniu Wileńszczyzny i wbrew woli Sejmu.

„To już staje się — pisze ks. Lutosławski — bliźniaczo podobne do metody Ponińskich, Rzewuskich i Potockich.

To, co tym przywódcom Targowicy nadało dziejowe piętno zdrady — to była metoda przeprowadzania woli mniejszości przy pomocy cudzoziemskiej interwencyi wbrew legalnemu wyrazowi woli narodu. Przeciw zasadom Konstytucyi Trzeciego Maja, spajającej państwo w jedną całość, nadającej mu nowożytną, jednolitą strukturę — spiskowała Targowica, a nie mając nadziei narzucenia swego poglądu sejmowi, opanowanemu przez patryotów, odwołała się do carycy, aby przy pomocy rosyjskiego nacisku zmusić naród do uległości zamysłom Konfederatów“.

Porównanie silne i bolesne, ale bo też o rzeczy wielce ważne chodzi sprawy. Wchodzą tu w grę nie tylko interesy Wilna, ale całej Polski. — „Propozycye tworzenia dziwoląga państwowego — pisze dalej ks. Lutosławski — jakiejś Wileńsko-Kowieńsko-Polski (dlaczego nie Lubelsko-Krakowsko-Litwy?), w którejby cała polityka zagraniczna i wojskowa należała nie do Sejmu, ale do delegacyi, gdzieby dwudziestokilkomilionowa Polska miała tyleż głosu, co półtoramilionowa Litwa, czy Wileńszczyzna, jest poprostu bezczelnością wobec Polski“.

I taką koncepcyę, która może popchnąć całą Polskę w odmęt kowieńsko-wileńskich intryg — przeprowadza się przy pomocy obcych mocarstw...

Trudno rzeczywiście powstrzymać się od przykrych analogii historycznych.

Sprawa uposażenia duchowieństwa.

W bieżącej jeszcze sesyi przyjdzie pod obrady wniosek ks. Lutosławskiego, projektujący w drodze tymczasowej podwyżkę wyposażenia duchowieństwa. Sprawę tę porusza także ks. biskup przemyski Pelczar w liście otwartym wydanym do posłów (treść listu podamy jutro) w następujących słowach:

„Co do odstąpienia dóbr duchownych i uposażenia duchowieństwa, rozstrzygnięcie zależy od osobnego układu ze Stolicą św., poczem ze sprzedaży tychże dóbr trzeba będzie utworzyć fundusz religijny pod nadzorem Biskupów, a nadto w każdorocznym budżecie państwowym wyznaczać na ich wniosek dla każdej dyecezyi pewien ryczałt, którymby Biskupi szafowali na uzupełnienie kongruy duchowieństwa, utrzymanie seminaryów i zakładów teologicznych, tworzenie nowych stacyi pasterskich. Jak długo to nie nastąpi, powinien Sejm uchwalić **odpowiedni dodatek do mizernej płacy księży współpracowników, expozytów i emerytów.** Co do ziemi, będącej własnością Kościoła, przeważa w Małopolsce to zdanie, że należy zostawić księżom proboszczom „średnie gospodarstwo“, czyli mniej więcej 40 morgów pola i las plebański, a prócz tego księżom współpracownikom po 10 morgów, organistom po 5, kościelnym i grabarzom po 3 morgi“.

Nie będzie interregnum sejmowego

Warszawa, 13 maja.

Komisya konstytucyjna pod przewodnictwem posła **Dubanowicza** przyjęła dziś na podstawie referatu przewodniczącego projekt ustawy przechodniej do ustawy konstytucyjnej w sprawie tymczasowej organizacyi władzy zwierzchniczej Rzeczypospolitej w brzmieniu następującem:

Artykuł 1. **Sejm ustawodawczy** sprawuje swoją władzę w dotychczasowym zakresie **do chwili ukonstytuowania się władzy ustawodawczej** na zasadach ustawy konstytucyjnej i rozwiązuje się w tym dniu z mocy samego prawa.

Artykuł 2. Prawa i obowiązki **obecnego Naczelnika Państwa** określone w uchwale Sejmu z dnia 20 lutego 1919 roku trwają **do chwili objęcia urzędu przez prezydenta Rzeczypospolitej**, wybranego na podstawie konstytucyi.

Artykuł 3. Pierwsze wybory do Sejmu i Senatu na zasadzie nowej ordynacyi wyborczej na podstawie uchwały Sejmu ustawodawczego zarządza Naczelnik Państwa, poczem w terminie określonym w ustępie drugim art. 25 ustawy konstytucyjnej zwołuje Sejm i Senat na pierwsze posiedzenie i otworzy je.

Art. 4. Niezwłocznie, nie później jednak, jak w 7 dni od dnia ukonstytuowania się Sejmu i Senatu, na zaproszenie marszałka nowego Sejmu zbierze się Zgromadzenie Narodowe w celu wyboru prezydenta Rzeczypospolitej.

Artykuł 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia ustawy konstytucyjnej.

Przedstawiciele grupy „Wyzwolenia“ zgłosili jako votum mniejszości wniosek: 1) Sejm rozwiązuje się w dniu 1 września 1921 r., w którym to dniu zarządzone muszą być wybory na podstawie ustawy konstytucyjnej. 2) W czasie między rozwiązaniem Sejmu ustawodawczego a ukonstytuowaniem się nowego Sejmu i Senatu obowiązywać ma artykuł IV pierwotnego projektu rządowego, normujący, iż naczelnik państwa w tym czasie wydaje zarządzenia z mocą ustawodawczą i powołuje do życia nowy rząd w porozumieniu z marszałkiem.

Uchwałę komisyi konstytucyjnej, którą przewidywaliśmy już wczoraj, przyjmie opinia publiczna z uznaniem. Za dyktaturą Naczelnika Państwa i interregnum sejmowem oświadczyło się tylko „Wyzwolenie“, t. j. to stronnictwo, które określono słusznie jako socyalistyczne, ale głupsze od właściwych socyalistów.

Doroczne posiedzenie Akad. Umiejętności.

Wczorajsze uroczyste posiedzenie Polskiej Akademii Umiejętności zgromadziło w obszernej auli uniwersyteckiej wielu przedstawicieli świata naukowego, władz i duchowieństwa. Oprócz miejscowych członków Akademii przybył Ks. Biskup Sapieha i Biskup Nowak, wojewoda krakowski Gałecki, prezydium miasta, generalicya oraz władze miejscowe. Z poza Krakowa zauważyliśmy profesorów Antoniewicza i Witkowskiego ze Lwowa i prof. Emila Godlewskiego (starszego) z Puław. Warszawę reprezentowali profesorowie: Baudoin de Courtenay, Bądzyński, Kochanowski, Smoleński i Morozewicz. Jako delegat Uniw. poznańskiego przybył prof. Tadeusz Grabowski, wileńskiego zaś Zdziechowski. Ponadto był obecny szef sekcyi Min. Oświaty p. Żórawski.

Posiedzenie otworzył krótką przemową prezes Akademii, prof. **Morawski.** Zaznaczył on, iż rząd starał się iść na rękę Akademii w jej żądaniach, które zresztą nie były zbyt wygórowane ze względu na krytyczne położenie wojenne. Rząd powinien jednak więcej pieniędzy łożyć na naukę, aniżeli zużywać na niepotrzebne przejażdżki i spacery za granicę. Prezes ma nadzieję, iż ideologia naszych uczonych, która podupadła w czasie wojny, odżyje i odrodzi się na nowo, a myślą przewodnią naszej nauki staną się słowa poety: „Lećmy i nigdy nie zniżajmy lotu“.

W imieniu Naczelnika Państwa oraz Ministra Wyznań i Oświaty złożył Akademii podsekretarz stanu p. Łopuszański życzenia dalszej pracy i pomyślnego rozwoju naszej nauki. Następnie zawiadomił zebranych, iż Ministerstwo wyznań i oświaty uchwaliło powierzyć Akademii reprezentacyę nauki polskiej za granicą.

Następnie gen. sekretarz Akademii odczytał sprawozdanie (które poniżej w fejletonie zamieszczamy) i ogłosił nagrody udzielone przez Akademię.

Nagrody.

Nagrodę z fundacyi ś. p. Erazma i Anny małżonków **Jerzmanowskich** w kwocie 32.199 mp. przyznano prof. Emilowi Godlewskiemu (starszemu).

Nagrodę z fundacyi ś. p. Probusa **Barczewskiego** za dzieło historyczne w kwocie 1, 602.50 mp. przyznano prof. Władysławowi Semkowiczowi za dzieło „Ród Awdańców w wiekach średnich“.

Nagrodę z fundacyi ś. p. Probusa **Barczewskiego** za dzieło malarskie w kwocie 1,602.50 mp. przyznano p. Oldze Boznańskiej za obraz „Wnętrze pracowni ze zwierciadłem odbijającem postać artystki“.

Nagrodę z fundacyi ś. p. Konstantego **Simona** w kwocie 630 mp. za prace z zakresu matematyki i fizyki przyznano p. Mieczysławowi Jeżewskiemu za prace z zakresu fizyki, ogłoszone w latach 1919/20.

Nowi członkowie Akademii.

Na wczorajszem Walnem Zgromadzeniu Akademii dokonane zostały następujące wybory nowych członków.

Na Wydziale filologicznym wybrani zostali członkami korespondentami:

Danysz Antoni, prof. Uniwersytetu w Poznaniu; **Gawroński** Andrzej, prof. Uniw. we Lwowie; **Kot** Stanisław, prof. Uniw. w Krakowie.

Na wydziale matematyczno-przyrodniczym wybrani zostali członkami czynnymi krajowymi:

Sierpiński Wacław, prof. Uniw. w Warszawie; **Thugutt** Józef Stanisł. prof. Uniw. w Warszawie; **Zawidzki** Jan, prof. Politechniki w Warszawie:

Członkami korespondentami wybrani:

Białobrzeski Czesław, prof. Uniw. w Krakowie: **Dzierzgowski** Szymon, prof. Uniw. w Warszawie; **Godlewski** Tadeusz, prof. Politechniki we Lwowie; **Hryniewiecki** Bolesław, prof. Uniw. w Warszawie; **Śleszyński** Jan, prof. Uniw. w Krakowie; dr. **Załeski** Jan, chemik w Warszawie.

Rząd polski zatwierdził wybory dwóch członków zagranicznych, dokonane na zeszłorocznem Walnem Zgromadzeniu, a mianowicie:

dra Fryderyka Wilhelma **Förstera**, prof. Uniw. w Monachium na członka czynnego Wydziału histor.-filozoficznego oraz dra Maurycego **Lugeon'a**, prof. Uniw. w Lozannie, na członka czynnego zagr. Wydziału matem.-przyrodniczego.

Wczorajsze Walne Zgromadzenie wybrało również kilku uczonych zagranicznych na członków Akademii. Nazwiska ich podane będą do publicznej wiadomości, skoro rząd polski wybory te zatwierdzi.

Wreszcie prof. **Abraham** wygłosił odczyt p. t. „Gniezno i Magdeburg“, przedstawiając zebranym historyę zależności pierwszego polskiego biskupstwa gnieźnieńskiego od metropolii magdeburskiej.

Nagrody Barczewskiego.

(Wnioski Komitetu Akademii Umiejętności co do nagród z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego).

1. **Za pracę historyczną.** Ilość większych poważnych dzieł z zakresu historyi Polski, wydanych w ciągu 1920 r., które należało wziąć pod rozwagę przy przyznaniu nagrody im. ś. p. Barczewskiego, była wcale znaczna. Nie wchodząc w ocenę prac, których autorzy już poprzednio przez wyższe nagrody zostali wyróżnieni, Komitet uchwalił przedstawić do nagrody za rok 1920 książkę prof. **Władysława Semkowicza** p. t. „Ród Awdańców w wiekach średnich“.

Dzieło to wiąże się ściśle z poprzedniemi pracami prof. Semkowicza z zakresu genealogii rycerskich i heraldyki polskiej, które zyskały wśród świata historyków polskich duże uznanie przez ścisłość wykonania i naukowe traktowanie przedmiotu. Poprzednik prof. Semkowicza, ś. p. Franciszek Piekosiński, pierwszy podniósł heraldykę polską do godności nauki; prof. Semkowicz dalej prowadzi tę pracę, łącząc ją z zapoczątkowanemi przez ś. p. Karola Potkańskiego badaniami nad osadnictwem szlacheckiem. Prof. Semkowicz łączy niejako oba te kierunki, wolny jest jednak od apriorystycznych hipotez ś. p. Piekosińskiego, rzetelnością zaś badania i znajomością terenu pracy wyrównywa Potkańskiemu; gdy zaś przez swoje poprzednie bardzo wstrzemięźliwe we wnioskach prace przygotował grunt, w tej ostatniej próbuje już szerszej syntezy, tak, że można mieć nadzieję, iż obdarzy naukę polską syntetyczną pracą o genezie szlachty polskiej, która dotąd jeszcze jest tak sporną. Uznając ogromny trud, wniesiony zwłaszcza w te często niesłychanie żmudne badania osadnictwa, doskonałą budowę pracy, znajomość gruntowną epoki, pozwalającą autorowi dać barwny obraz działalności rodu, który opracowuje na tle współczesnej historyi, nie możemy pominąć i pewnych zastrzeżeń co do pracy; autor zdaje się przeceniać nieco wartość nekrologów klasztornych i tradycyi klasztornej jako źródła historycznego i za Piekosińskim może zbyt dużo wagi przywiązuje do kryteryów imionowych. Mimo to jednak — jak również mimo to, że może niektóre ogólniejszej natury wnioski, jak n. p. co do t. zw. rycerstwa służebnego, są niedość uzasadnione, Komitet uznał, iż ze względu na metodę, wysoki naukowy poziom i obfitość rezultatów badań zasługuje ona w pełni na to, by ją odznaczyć nagrodą im. Barczewskiego.

2. **Za dzieło malarskie.** Komitet wybrany dla przygotowania wniosku w sprawie nagrody z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego za najlepsze dzieło malarskie wykonane przez Polaka i wystawione po raz pierwszy w Krakowie w ciągu roku ubiegłego (1920) na widok publiczny, zebrał się w komplecie d. 14 kwietnia 1921 r. i po rozpatrzeniu zgromadzonego materyału uznał, że rok ubiegły zaznaczył się dodatnio pod względem naszej produkcyi artystycznej, zarówno w kierunku malarskim, jak i graficznym. Pod ściślejszą rozwagę wzięto szczególnie 3 artystów, pomiędzy którymi wybór się wahał. Po dłuższej dyskusyi postanowiono jednogłośnie przedstawić Akademii do nagrodzenia obraz panny **Olgi Boznańskiej**: „Wnętrze pracowni ze zwierciadłem odbijającem postać artystki“, który był wystawiony w Krakowie wraz z szeregiem znakomitych utworów tejże malarki.

Ku polsko-ukraińskiemu zbliżeniu.

Cała prawie prasa ukraińska nazywa powstanie górnośląskie „komedyą“ i „demonstracyą“ sprytnie ukartowaną, celem zatrzymania w swych rękach G. Śląska. „Wpered“ pisze, iż to „farsa“ i „awantura“ pana Korfantego — natomiast do ciekawych wniosków poszła się „Ridnyj Kraj“. Przedstawiając w dłuższych wywodach trudności rozwiązania tak powikłanych problemów, jak sprawa górnośląska, wyciąga z tych faktów interesujące wywody na temat sprawy wschodnio-małopolskiej. Zdaniem więc „Ridnyj Kraju“, powinni Ukraińcy wyciągnąć z ostatnich wypadków górnośląskich naukę dla siebie i nabrać przekonania, że **„wszelkie mrzonki o plebiscycie we wsch. Galicyi należy zostawić na boku“**, bo plebiscyt ten „nie dałby odpowiedniego rezultatu“ i zresztą Ukraińcy „nie mieliby między kim wybierać“. Ukraina sowiecka bowiem, to tylko „maska dla imperyalizmu skrajnie wrogiego wobec Ukraińców“.

Krytykuje następnie „Ridnyj Kraj“ plany breiterowskie utworzenia niezawisłej republiki wsch.-galicyjskiej, oraz podział wsch. Galicyi według linii Barthelemy'ego. Wniosek zaś, jaki „Ridnyj Kraj“ wyciąga wkońcu, to „zejść z nieprzejednanego stanowiska wobec Polaków, zaniechać wiecznej polityki abstrakcyi, negacyi i szerzenia narodowej nienawiści, otworzyć oczy na to, co tworzy historya wokoło nas“ — bo „papierowe noty Petruszewicza nic nam nie pomogą, a Polacy nic sobie z nich nie robią“. Dotychczasowa polityka ukraińska — pisze „Ridnyj Kraj“ — podobna jest do polityki niegrzecznych dzieci, które, pogniewawszy się, nie chą jeść“.

I wskazuje dziennik ten na Ukraińców z Wołynia, Podlasia i Chełmszczyzny, którzy pogodzili się z faktem przynależności do państwa polskiego, radzi więc, by i we wsch. Małopolsce Ukraińcy wreszcie znaleźli wyjście z tego labiryntu, do którego ich „zawiedli politycy dawnej austryackiej szkoły“.

Z naszej strony możemy tylko przytakiwać powyższym konkluzyom, ale i wyrazić życzenie, by wywody „R. Kraju“ nie były głosem wołającym na puszczy...

KRONIKA.

MANIFESTACYJNY HOŁD DLA BOHATERA WALK O ŚLĄSK.

Wczoraj o godz. 3 po południu odbył się z kaplicy szpitala załogi pogrzeb ś. p. Jana Surzyckiego, słuchacza IV roku Studyum rolniczego, który jako ochotnik przedarł się na G. Śląsk, gdzie zginął bohaterską śmiercią w potyczce pod Kędzierzynem. Przed kaplicą zgromadziły się tysiączne tłumy publiczności. Po modłach odprawionych w kaplicy cmentarnej, akademicy-rolnicy wynieśli na ramionach prostą, drewnianą trumnę, przybraną w girlandy świerczyny, przyczem chór akademicki odśpiewał Beati mortui. Imieniem profesorów Studyum rolniczego przemówił prof. Rogoziński, podnosząc, że jak pięknem i szlachetnem było życie zmarłego, tak też piękną była jego śmierć na polu walki. Był chlubą rodziców za życia, a teraz będzie chlubą narodu. Imieniem Tow. obrony kresów zach. przemówił ks. kan. Dr Korzonkiewicz, zaznaczając, że za nic sobie ważył życie szlachetny młodzian, gdy szło o złożenie ofiary z własnego życia tej, którą po Bogu nasamprzód miłować należy — Ojczyźnie. Żal rodziców po stracie ukochanego syna niechaj opromieni nadzieja, że posiew jego krwi będzie obfitym w plon dla Ojczyzny. Po przemowach złożono trumnę na karawanie, obwieszonym mnóstwem wieńców, poczem orszak żałobny ruszył ul. Długą ku cmentarzowi. Uroczystość pogrzebowa zamieniła się w wielką manifestacyę narodową. Orszak poprzedzały oddziały harcerzy, dalej szła kompania szturmowa, za nią orkiestra 20 p. p., następnie delegacya górnośląska niosła wspaniały wieniec z białego bzu z napisem na szarfach: „Towarzyszowi broni, bohaterskiemu zdobywcy Kędzierzyna, powstańcy górnośląscy — grupa Zachód“. Wreszcie długim szeregiem kroczyło duchowieństwo z prezesem Tow. obrony kresów zach. ks. Rzymełką, poprzedzając prowadzącego kondukt ks. prorektora Sieniatyckiego. Za karawanem, otoczonym honorową strażą żołnierzy i harcerzy, postępowały: rodzina zmarłego, gen. del. rządu Gałecki i starosta Kowalikowski, wiceprez. m. Rolle, rektor Estreicher z gronem profesorów, liczne zastępy sfer kulturalnych Krakowa, harcerze i harcerki, młodzież, oficerowie i tłumy publiczności. Przed bramą cmentarną koledzy zmarłego wzięli trumnę na ramiona i ponieśli do grobowca rodzinnego. Tutaj, po odprawionych modłach, przemówił ze Studyum roln. akademik Vetulani, im. towarzyszów broni p. Dellinger, wreszcie imieniem Związku harcerzy polskich p. Biernakiewicz. Przy wtórze „Roty“, złożono trumnę na wieczny spoczynek.

CEGIEŁKI WAWELSKIE.

Dalsze cegiełki wawelskie ufundowali: 179-tą Komenda policyi państwowej X okręgu stanisławowskiego; 180-tą Jan Warnia Gnoiński, Lwów; 181-mą oficerowie i szeregowi szpitala wojskowego, Sambor, i 182-gą profesorowie, uczniowie i uczenice polsk. gimnazyum realnego w Orłowej — wpłacając po 30.000 Mk. za cegiełkę.

Kraków, 14 maja.

UROCZYSTOŚĆ ZIELONYCH ŚWIĄT. W niedzielę, t. j. w pierwszy dzień Zielonych Świąt, odprawi w katedrze na Wawelu Książę-Biskup Sapieha sumę pontyfikalną o godz. 10, a kazanie wygłosi ks. kanonik Dr M. Kołodziej. W drugi dzień Zielonych Świąt, t. j. w poniedziałek, sumę pontyfikalną odprawi o godz. 10 ks. Biskup Nowak.

SKŁADNICA ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCI DLA GÓRNOŚLĄZAKÓW. Tow. obrony kresów zach. donosi, że urządziło w Oświęcimiu skła-

Sprawozdanie Sekretarza

Polskiej Akademii Umiejętności za rok ubiegły 1920—21.

Poświęciwszy żałobne wspomnienie zmarłym w ciągu ubiegłego roku członkom Akademii: ś. p. Adamowi Prażmowskiemu, Ernestowi Bandrowskiemu, Józefowi Korzeniowskiemu i Aleksemu Szachmatowowi, omówił p. Sekretarz Generalny prace poszczególnych Wydziałów Akademii.

Wydział **filologiczny** wydał oprócz kilku tomów rozpraw — K. Morawskiego „Schyłek literatury rzymskiej“ i Łosia „Pisownię polską“. Praca nad Słownikiem staropolskim postępuje stale pod kierunkiem prof. Łosia; w roku ubiegłym uwzględniono głównie materyał z zabytków XV i XVI wieku, zawarty w wydanych w ostatnim czasie księgach mazowieckich.

Biblioteka pisarzów polskich wydała „Dwie broszury z XVII wieku“ i „Sześć broszur politycznych z XVI i początku XVII wieku“. W przygotowaniu jest przedruk „Kupca“ Mikołaja Reja na podstawie szczęśliwie odnalezionego pierwodruku.

Komisya literacka obróciła cały swój fundusz na wydanie „Materyałów do historyi Towarzystwa Filomatów“, którego tom I już się ukazał, a drugi jest na ukończeniu.

Komisya historyi sztuki wydała bogato ilustrowane prace prof. Pagaczewskiego, prof. Bieńkowskiego i dra Szydłowskiego.

Wydział **historyczno-filozoficzny** rozpoczął druk „Pism pośmiertnych“ ś. p. Karola Potkańskiego w opracowaniu profesorów Bujaka, Bystronia, Heinricha i Semkowicza. Wydawnictwo to da poznać szereg prac i szkiców tego pierwszorzędnego i nawskróś oryginalnego badacza i wybitnego pisarza. Poprzedzi je obszerniejszy życiorys pióra prof. Bujaka.

Nakładem funduszu Jakubowskiego wyszły „Wizytacye dóbr arcybiskupstwa gnieźnieńskiego i kapituły gnieźnieńskiej w XVI wieku“, wydrukowane jeszcze przez ś. p. Bolesława Ulanowskiego, z indeksem i przedmową prof. Kutrzeby.

Encyklopedyi polskiej wyszedł tom I „Historyi politycznej Polski, Wieki średnie“; drugi tom jest w druku.

Komisya historyczna rozpoczęła druk pierwszego tomu nowej seryi swego „Archiwum“. Znalazły w niem pomieszczenie prace prof. Władysława Abrahama „Sprawozdanie z poszukiwań w archiwach i bibliotekach rzymskich do dziejów Polski w wiekach średnich“, czł. Stanisława Kutrzeby i ks. Jana Fijałka „Kopiarz rzymski Erazma Ciołka z początku wieku XVI“; w druku jest praca dra A. Kłodzińskiego „Zarys dziejów Archiwum Koronnego“.

W przygotowaniu są wydawnictwa „Alexandriana“ w opracowaniu dyr. Fr. Papeego i „Akta nuncyatury Bolognetti'ego“ w opracowaniu dra Czesława Nankego.

Komisya prawnicza wydała tom XI i XII „Starodawnych prawa polskiego pomników“, zawierających księgi sądowe wiejskie, w opracowaniu ś. p. Bolesława Ulanowskiego z opisem rękopisów przez prof. St. Kutrzebę; ponadto wydała Komisya VI zeszyt „Studyów i Materyałów do historyi ustawodawstwa synodalnego w Polsce“, zawierający opracowane przez czł. Abrahama: „Najstarsze statuty synodalne archidyecezyi gnieźnieńskiej“; niebawem wyjdą „Statuty arcybiskupa Mikołaja Trąby“ ze wstępem czł. ks. J. Fijałka.

Komisya do badania historyi filozofii w Polsce kończy druk mniejszych pism Witelona; w drugim tomie Archiwum ogłosi tekst „Rationale divinorum operum“ Mateusza z Krakowa w opracowaniu prof. W. Rubczyńskiego.

Wydział **matematyczno-przyrodniczy** rozpoczął druk II tomu pomnikowego dzieła „Flora polska“ pod redakcyą prof. W. Szafera.

Komisya fizyograficzna doszła do wniosku, że dotyczasowe badania fauny i flory ziem polskich obejmują zaledwie małą cząstkę flory i fauny ojczystej i zwróciła się do Rządu polskiego o udzielenie samochodu i o pokrycie kosztów objazdu kraju.

Zarząd poczynił kroki, aby otrzymać przeznaczone dla Akademii zbiory botaniczne ś. p. H. Zapałowicza, również zwrócił się do Delegacyi polskiej w Rydze nasamprzód o przewiezienie do Krakowa zbiorów botanicznych, przeznaczonych przez ś. p. prof. W. Rotherta dla Akademii, następnie o rewindykacyę zielnika Liceum Krzemienieckiego, zbieranego przez Andrzejowskiego i Bessera, oraz innych zbiorów gabinetu przyrodniczego tegoż Liceum i jego biblioteki, przewiezionych swego czasu przez Rosyan do Kijowa.

Komisya historyi nauk matematyczno-przyrodniczych rozpoczęła druk II tomu swego wydawnictwa pracą czł. J. Rostafińskiego p. t. „Catalogi plantarum, quae a. 1651 Varsaviae in hortis botanicis regis Joannis Casimiri colebantur“.

Dodajmy jeszcze, że kończy się druk I tomu nowego wydania „Anatomii człowieka“ Adama Bochenka.

Otóż **plon wydawniczy ubiegłego roku możemy uważać za pomyślny,** jeśli uwzględnimy trudności materyalne i techniczne, z jakiemi walczyć musi obecnie drukowanie prac naukowych, przedewszystkiem prac wymagających obfitszych i subtelniejszych ilustracyi. Trudności to ogólnie znane.

Akademia otrzymała w roku ubiegłym jeden tylko, ale bardzo **znaczny zapis.**

Zmarły we wrześniu ubiegłego roku ś. p. Paweł **Tyszkowski** zapisał Akademii testamentem swym z roku 1913 cały swój majątek, składający się z 18 folwarków, położonych w powiatach: przemyskim, dobromilskim, sanockim, brzozowskim.

Celem tego zapisu jest „popieranie polskiego piśmiennictwa i wynalazków w zakresie nauk przyrodniczych i lekarskich, ze szczególnem uwzględnieniem prac, badań i wynalazków dotyczących choroby raka i chorób wenerycznych“.

Ustalenie bliższych szczegółów zapisu, które powierzono Akademii, nastąpi z uwzględnieniem wskazówek, pozostawionych w testamencie, z chwilą, gdy spadek będzie definitywnie Akademii przyznany. Na razie Sąd w Przemyślu oddał Akademii administracyę.

Postępowanie spadkowe nie jest jeszcze ukończone.

Prócz tego przeszedł w ubiegłym roku na własność Akademii „Dom Polski“ w Wiedniu.

Zarząd Akademii poczynił już kroki potrzebne celem objęcia w posiadanie majątku fundacyi, którego główną częścią jest dom w Wiedniu w III. obwodzie przy Boerhavegasse Nr. 24. Dzięki uprzejmości p. Twardowskiego, dom powyższy objęła Akad. w posiadanie. Realność wymaga znacznych napraw, przedstawia jednak mimo tego poważną wartość, bo ofiarowano za nią już 650.000 K.

Pan Feliks Jasieński złożył w Akademii 100.000 marek polskich w 5% długoterminowej pożyczce polskiej z roku 1920. Odsetki mają być używane na udzielanie corocznej nagrody (niepodzielnej) za najlepsze wartość rzeczywistą artystyczną mające, w Krakowie wystawione lub wykonane dzieło z zakresu bądź grafiki, bądź rzeźby, bądź malarski. O nagrodę ubiegać się mogą artyści narodowości polskiej do 30 roku życia włącznie.

Sprawozdanie Biblioteki Polskiej w Paryżu wykazuje, że frekwencya w ostatnim roku stale wzrasta. W roku ubiegłym nastąpiła zmiana na stanowisku bibliotekarza — w miejsce p. J. Ruffera, który powrócił do kraju, zamianowała Akademia bibliotekarzem p. Stanisława Piotra Koczorowskiego, który energicznie wziął się do porządkowania biblioteki. Rząd Polski, który odmówił przyjęcia Biblioteki w swój zarząd, w ostatnich czasach przyobiecał przeznaczyć na ten cel specyalnie znaczniejsze fundusze.

Również w niedługim czasie ma być załatwiona definitywnie sprawa przystąpienia Akademii naszej imieniem Rządu polskiego do Związku międzynarodowego badań naukowych w

nicę i sortownię i prosi wszystkie komitety powiatowe i lokalne, zajmujące się zbiórką, o wysyłanie zebranych artykułów żywności pod adresem: Ludwik Dąbrowski, i równoczesne zawiadomienie o wysyłce Towarzystwa, Kraków, ul. Retoryka l. 5.

OSOBISTE. Dr Wojciech Gielecki, bibliotekarz Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, został mianowany profesorem nadzwyczajnym filozofii w uniwersytecie lubelskim, gdzie po Zielonych Świętach rozpocznie wykłady. Dr Gielecki obejmuje tam katedrę po prof. Straszewskim.

PAŃSTWOWA KOMISYA DLA NAUCZ. STENOGRAFII. Ministerstwo oświaty ustanowiło państwową komisyę egzaminacyjną dla kandydatów na nauczycieli stenografii w szkołach średnich i zawodowych z siedzibą w Krakowie. Przewodniczącym komisyi zamianowało Ministerstwo dyrektora Akademii handlowej Józefa Kanrenberga, zastępcą przewodniczącego prof. A. H. Juliusza Ippoldta, egzaminatorem prof. A. H. Stanisława Korbla, zastępcami egzaminatora prof. IV gimn. Władysława Kocha i naczelnika PATU Zygmunta Kropaczka. Przepisy egzaminacyjne otrzymać można w dyrekcyi Akademii handlowej, w której komisya będzie urzędować.

POŚWIĘCENIE LOKALU ZWIĄZKÓW KOBIECYCH. Dzisiaj o godz. 10.30 rano odbędzie się poświęcenie lokalu Związku pracy kobiet polskich i szatni kobiecej przy pl. Szczepańskim 3, z powodu połączenia się tych dwóch instytucyi. Wszyscy interesujący się przemysłem kobiecym, proszeni są o udział w uroczystości.

„WIECZÓR RECYTACYJNY" Janusza Nowackiego, artysty teatru im. Słowackiego, poświęcony trzem krakowskim autorom (najnowsze poezye Jana Pietrzyckiego i Antoniego Waśkowskiego, oraz nowele Edmunda Zechentera), odbędzie się jutro (niedziela) o godz. 8 wieczorem w Domu artystów, plac św. Ducha.

WIECZORY BOY'A. Dziś i jutro (sobota i niedziela 14 i 15 b. m.) odbędą się o godz. 11 wieczór w teatrze miej. im. Juliusza Słowackiego dwa wieczory Boy'a, znakomitego autora i tłómacza. Program obejmuje utwory własne (wiersze i piosenki), oraz wybór przekładów. Oba wieczory uświetni swym współudziałem Irena Solska-Grossetowa, obok której wystąpią artyści: Aldona Jasińska, Zygmunt Nowakowski i Ludwik Ruszkowski.

Pozostałe bilety do nabycia w kasie teatru.

„O POLSKOŚĆ WSCHODNIEJ MAŁOPOLSKI". Jak już donosiliśmy, dzisiaj (w sobotę) odbędzie się o godz. 7 wieczorem, staraniem Związku ludowo-narodowego, w sali Tow. rolniczego (pl. Szczepański 8), zebranie na temat: „O polskość wschodniej Małopolski". Referować będą posłowie: Aleksander Skarbek, Jan Zamorski i inni.

Wstęp za zaproszeniami, które otrzymać można w sekretaryacie Związku ludowo-narodowego, od godz. 9 do 2 przed południem.

O POMOC DLA KOLONII RABCZAŃSKIEJ. Odnośnie do notatki, traktującej o pomocy dla kolonii rabczańskiej, a zamieszczonej w poprzednim numerze naszego pisma, zaznaczamy, że wszelkie datki skierowywać należy na ręce dyrektora szpitala św. Ludwika, Dra Ottona Langa, długoletniego kierownika i opiekuna wspomnianej kolonii.

PODWYŻSZENIE WARTOŚCI PRZEKAZÓW CZEKOWYCH. Dyrekcya Pocztowej Kasy oszczędności w Warszawie komunikuje, iż z dniem 1 czerwca b. r. zostaje podniesiona maksymalna wysokość pojedyńczych przekazów czekowych z 50.000 na 100.000 marek.

POD ZARZUTEM MORDERSTWA, dokonanego na osobie wójta z Zielonek pod Krakowem, aresztowano 27-letniego Henryka Morderskiego, ślusarza.

Z Polski i ze świata.

ZŁOTY JUBILEUSZ PRACY PEDAGOGICZNEJ. W roku bieżącym przypada pięćdziesięciolecie działalności pedagogicznej znanego polonisty, obecnie profesora Uniwersytetu warszawskiego, Adama Antoniego Kryńskiego. Czcigodny jubilat otrzymał w roku 1871 nominacyę na nauczyciela gimnazyalnego w Warszawie, na którem to stanowisku, zmuszony przez ówczesne warunki, pozostawał aż do odwołania go na profesora Uniwersytetu lwowskiego lat 35, prześladowany przez rządy rosyjskie za swą nieugiętość, uwielbiany przez młodzież, której serca podnosił i krzepił. To też uczniowie z owej epoki, pragnąc dać wyraz swej wdzięczności, postanowili uczcić złoty jubileusz jego pracy pedagogicznej i obywatelskiej.

Projektowane jest urządzenie uroczystej akademii w niedzielę 12 czerwca, wręczenie adresu, oraz wydanie jubileuszowe jednego z dzieł Kryńskiego.

Komitet wykonawczy obchodu jubileuszowego zaprasza wszystkich b. uczniów prof. Kryńskiego do uczestnictwa w uroczystości, oraz o nadsyłanie składek na zamierzone wydawnictwo pod adresem: Bank zachodni, Warszawa, ul. Fredry, oddziały miejskie warszawskie, oraz w Łodzi i Radomiu.

NOWE WPISY SZKOLNE W CIESZYŃSKIEM. Jak donosi PAT, władze czeskie zarządziły nowe wpisy do szkół polskich na Śląsku Cieszyńskim w tych gminach, w których bezprawnie odebrały szkoły polskiej ludności. Termin wpisów będzie osobno ogłoszony.

ZJAZD PSYCHIATRÓW POLSKICH W POZNANIU. W Poznaniu odbędzie się w dniach od 17 do 20 b. m. pierwszy zjazd psychiatrów polskich, uchwalony w roku zeszłym na zjeździe psychiatrów i neurologów w Warszawie. Komitet zjazdu w Poznaniu liczy na przybycie kilkudziesięciu uczestników z całej Polski.

BURZA W MAJU. Z Jordanowa donoszą nam: Onegdaj, t. j. we wtorek, przeciągała godziną południową wielka burza z piorunami nad miastem naszem i okolicą. Tuż pod Jordanowem uderzył piorun w zabudowania gospodarskie, od którego spłonęło pięć budynków góralskich wraz z stodołami i żywym inwentarzem. Jeden z gospodarzy utracił przytem znaczną ilość pieniędzy, które spłonęły wraz z jego dobytkiem.

DROŻYZNA W ZAKOPANEM. Donoszą z Zakopanego, że ceny mieszkań idą tam szalenie w górę i że na sezon letni mają być jeszcze o 50 procent podwyższone. Pensyonaty zamierzają podobno brać po 1000 Mk. dziennie od osoby.

FANTAZYA „WPEREDU". W piątek wieczór wybuchł w domu niejakiego Łabana w Waręża obok Sokala pożar, który przybrał wielkie rozmiary, bo spaliło się aż 80 domów. Na miejscu pożaru byli obecni: komendant powiatowy policyi, kierownik ekspozytury śledczej, oraz starosta sokalski, którzy kierowali akcyą ratunkową. „Wpered", podając fakt ten do wiadomości, dodał, że pożar ten wywołali bandyci, którzy nie otrzymali nałożonego na to miasteczko haraczu w kwocie 2,000.000 marek.

AUTA PANCERNE DO ORKI. Z inicyatywy Ministerstwa wojny, zrobiono pod Przemyślem próbę użycia auta pancernego jako siły pociągowej do orania roli. Próba dała pomyślny rezultat.

TRAGICZNA ŚMIERĆ PILOTA. Inżynier major pilot Stefan Steg, próbując wczoraj nowy system samolotu na polu Mokotowskiem, spadł z wysokości 50 m. i zabił się na miejscu.

ZGON UTALENTOWANEGO AKTORA. W Warszawie zmarł w 67 roku życia znakomity artysta, Edward Wolski. Młodszemu pokoleniu nie był znany, gdyż od wielu lat nie występował już na scenie. W młodości grywał lirycznych kochanków, poczem przerzucił się do ról komiczno-charakterystycznych, w których celował.

REYMONT I ŻEROMSKI KANDYDATAMI DO NAGRODY NOBLA. Alfred Jenssen, członek Akademii szwedzkiej, rozdawniczki nagród Nobla, bawił obecnie w Warszawie. Wygotował on memoryał, przedstawiający polskich literatów do nagrody Nobla. Szanse ważyć się mają między Reymontem a Żeromskim.

KARA ZA ŚWIĘTOWANIE TRZECIEGO MAJA. W dniu 3 maja, w Kownie, uczniowie Polacy szkół litewskich nie przyszli na wykłady. Ponieważ Polacy stanowią większość, szczególnie w wyższych klasach, szkoły dnia tego świeciły pustkami. Litewskie władze szkolne ukarały uczniów klas wyższych pozbawieniem ich prawa uczęszczania do szkół w ciągu dwu tygodni, uczniom zaś klas niższych kazano przychodzić dodatkowo w niedziele.

JAKI PRZEMYSŁ KWITNIE W ROSYI. W ostatnich czasach władze sowieckie przygotowały i puściły w obieg większą ilość sfałszowanej waluty zagranicznej. W Moskwie drukują się przeważnie marki niemieckie i funty szterlingi, które to pieniądze przeznaczone są dla zakupów w państwach bałtyckich, Szwecyi, Danii i t. p. Bolszewicy fałszują pieniądze zagraniczne, gdyż nie są w stanie nastarczyć drukowania własnych pieniędzy; tak np. w kwietniu wydrukowano zaledwie banknotów sowieckich za 150 miliardów, która to ilość nie pokryła nawet połowy wydatków. Potrzeba tak znacznych sum tłómaczy się olbrzymim deficytem budżetu republik sowieckich. Budżet republiki turkiestańskiej, liczącej około 6 milionów ludności, zamyka się deficytem 207 miliardów rubli.

dziedzinie nauk przyrodniczych i do Unii akademickiej międzynarodowej w zakresie nauk humanistycznych, o czem w sprawozdaniach z ostatnich dwóch lat obszerniej mówiliśmy. Wymaga to znacznych ofiar pieniężnych ze strony Państwa Polskiego.

Spoglądając wstecz na wyniki ubiegłego roku i oceniając widoki na przyszłość stwierdzić możemy, że Akademia przeszła szczęśliwie czas przełomowy i [illegible]my, że z otuchą może przystąpić do dalszej pracy. Trzy sprawy, które były przedmiotem długich zabiegań Akademii, t. j. sprawa Związku międzynarodowego Akademii, sprawa Stacyi Naukowej w Paryżu i sprawa wymiany wydawnictw z instytucyami naukowemi zagranicznemi zbliża się ku pomyślnemu rozwiązaniu.

Ostatniemi czasy zaczęły się rozpraszać nasze obawy o przyszłość.

Wydatnej pomocy udzielił Rząd Polski Akademii już poprzednio przez przyjęcie na etat państwowych urzędników i funkcyonaryuszy z prawami emerytury: dyrektora Kancelaryi, magazyniera, starszego bibliotekarza i bibliotekarki oraz służby.

Ostatnie dni zaś przyniosły nam wiadomość, że na rok bieżący mamy przyznaną znacznie podwyższoną dotacyę rządową, która pozwoli nam w roku bieżącym przeznaczyć kwoty potrzebne na koszta administracyjne i rozszerzyć działalność wydawniczą, wobec czego Akademia będzie mogła także przyśpieszyć wydanie dalszych tomów Encyklopedyi polskiej.

Ze świata katolickiego.

NOWY NUNCYUSZ PAPIESKI W WARSZAWIE. Msgr. Lauri, obecny nuncyusz w Peru, mianowany został nuncyuszem w Warszawie, na miejsce Msgr. Rattiego.

PRZEDSTAWIENIA PASYJNE W OBERAMMERGAU. Z Monachium donoszą, że słynne przedstawienia pasyjne w Oberammergau rozpoczną się 15 b. m. i będą trwały do połowy września. Przedstawienia te będą odbywały się rano i po południu od godz. 8 do południa i od g. 2 do 5 i pół po południu. W Oberammergau może znaleźć naraz pomieszczenie 4000 osób przyjezdnych. Ostatnie tego rodzaju, słynne na cały świat przedstawienia odbywały się w Oberammergau przed jedenastu laty.

JĘZYK CHORWACKI W KOŚCIELE JUGOSŁOWIAŃSKIM. Według doniesień oficyalnego dziennika belgradzkiego „Samoprawa" — zezwolił Papież Jugosłowianom na używanie języka słowiańskiego w kościele. Wszelkie modlitwy i ceremonie mogą być odprawiane w języku chorwackim, natomiast językiem obrzędowym pozostaje nadal język starosłowiański. W czasie uroczystych nabożeństw można epistołę i ewangelię śpiewać również w języku chorwackim. W dawnych obszarach austryackich, przyznanych obecnie Włochom, zabronili Włosi tworzyć narodowe dyecezye chorwackie.

Ze spraw ukraińskich.

UNIWERSYTET UKRAIŃSKI W PRADZE. Jak podają dzienniki, do Pragi przybyli Dr Dnistrzański i Kolessa, profesorowie wolnego uniwersytetu ukraińskiego w Wiedniu, celem konferowania z rządem czeskim o przeniesienie tego uniwersytetu do Pragi. Byli oni na posłuchaniu u prezydenta ministrów Czernego i ministra Benesza. Jak się zdaje, rokowania doprowadzą do porozumienia, tak, że przeniesienie uniwersytetu nastąpiłoby w jesieni.

Zawiadomienia i komunikaty.

„POLONIA", Stow. młodz. akad., ul. Kanonicza 15, I p., zawiadamia, że w sobotę 14 b. m. odbędzie się odczyt ks. prof. Dr Michalskiego p. t. „Psychologia współczesnego człowieka a religia". Początek o godz. 8.15 wieczorem. Goście mile widziani.

EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI w państw. gimnazyum żeńskiem rozpocznie się w części pisemnej 17 b. m., w części ustnej 18 czerwca b. r. Egzaminy prywatne i wstępne odbędą się w dwóch terminach: a) 13 czerwca do wszystkich klas dla uczenic, które wyjeżdżają wcześnie na wakacye, b) 24 czerwca do klas II—VIII, 30 czerwca do klasy I. Wpisy na rok 1921/22 dla uczenic własnych 28 czerwca, dla obcych, w miarę wolnych miejsc, 1 lipca b. r. Podania (obcych) o przyjęcie należy wnosić najpóźniej do 31 maja i dołączyć świadectwo niezamożności i zwykły odpis ostatniego świadectwa; decyzya komisyonalna co do przyjęcia nastąpi 30 czerwca.

LAURA KONOPNICKA-PYTLIŃSKA (córka poetki Maryi Konopnickiej), jedna z najwybitniejszych polskich recytatorek, wystąpi we wtorek o godz. 8 wieczorem w Domu artystów, staraniem Związku literatów, z „godziną recytacyi" na temat „Wczoraj i dziś" (poezya przed- i powojenna).

WYKŁADY W DOMU ARTYSTÓW (plac św. Ducha) w zarządzie Związku literatów. Jutro (niedziela) J. Flach: „O radości życia". Wtorek art. dram. L. Konopnicka-Pytlińska: „Wczoraj i dziś". Poezya przed- i powojenna. (Godzina recytacyi).

PREZYDYUM WIECU INŻYNIERÓW I GEOMETRÓW zwołuje wiec ogólny na dzień 15 b. m. o godz. 10, w małej sali hotelu Pollera, przy ul. Szpitalnej w Krakowie, w sprawach bardzo ważnych.

FESTYN BZOWY odbędzie się w Parku Krakowskim na dochód „Domu Rodzinnego" im. Tadeusza Kościuszki dla sierót po żołnierzach polskich, 15 b. m., a w razie niepogody 16 b. m.

NEKROLOGIA.

† **Zofia Rogoszówna**, córka założyciela „Głosu Narodu" ś. p. Józefa Rogoszą, znana literatka i wybitna autorka książek dla dzieci i młodzieży, zmarła onegdaj w Szczawnicy.

Z teatrów krakowskich.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO komunikują: Występy K. Adwentowicza odbędą się jeszcze w oba dni świąteczne po południu: w niedzielę „Don Juan", w poniedziałek „Brzydki Ferrante". Ostatnie przedstawienie „Hamleta" we wtorek. Wieczory w dni świąteczne wypełnią: w niedzielę „Wyzwolenie", w poniedziałek „Rozbitki".

Pod kierunkiem J. Sosnowskiego odbywają się próby z wybornej satyry współczesnej B. Winawera „Księga Hioba", granej obecnie z wielkim sukcesem w Warszawie.

Z TEATRU POWSZECHNEGO komunikują: Dziś występuje nasz teatr z premierą niezmiernie zajmującej i efektownej sztuki napoleońskiej p. t. „Piękna Marsylianka".

Z powodu choroby p. Schupp-Skrzyszowskiej, premiera „Idealnej żonki" Lehara, a z nią jubileusz 50-lecia pracy scenicznej p. Zimajer, przełożone zostały na czwartek 19 b. m. Bilety, kupione na tę premierę, ważne są na czwartek.

W PROGRAM DZISIEJSZEJ POPOŁUDNIÓWKI W „BAGATELI" wchodzą taneczne poematy Nini Dolińskiej w wykonaniu najlepszych jej uczenic. Interesującym będzie występ najmłodszej z jej grona Halusi Motyczyńskiej, oraz Lidyi Kownackiej i Wianowskiej. Początek o godz. 4 po poł.

Z TEATRU „NOWOŚCI" komunikują: Premiera zbierali rzęsiste oklaski za przepiękne tańce, jak wielki sukces. Clou operetki — to występ znakomitych tancerzy Baliszewskich i Ciesielskich, którzy zbierali rzęsiste oklask za przepiękne tańce, jak „Rekrut i Markietanka", „Trio step" i „Zabawę w koniki". „Hazard" grany będzie w dalszym ciągu dziś, w niedzielę wieczór i w poniedziałek po południu.

Repertuar teatru miej. im. J. Słowackiego.

Sobota 14 b. m.: „Rozbitki" Blizińskiego.

Repertuar Teatru Powszechnego.

Sobota 14 b. m.: „Piękna Marsylianka".
Niedziela 15 b. m.: Po poł. „Major ułanów", wieczorem „Piękna Marsylianka".

Repertuar „Bagateli".

Sobota 14 b. m.: „Awantura" z Czaplińską.

Repertuar „Nowości".

Sobota 14 b. m.: „Hazard", występ Juliny i Sylwina Baliszewskich.

Obrady Sejmu.

Warszawa. P. A. T. Posiedzenie Sejmu 13 b. m.

Przyjęto nowelę do ustawy o statystyce administracyjnej. Spis ludności miałby się odbyć 30 września b. r., następny 31 grudnia 1930 r., a dalsze spisy co lat 10.

Przystąpiono do rozprawy nad uzupełnieniem

uposażenia duchowieństwa katolickiego.

Pos. ks. Lutosławski przedstawił sprawę i omówił pewne wątpliości co do jej wykonalności. W komisyi podnoszono obawy, że automatyczne podwyższanie opłat mogłoby się okazać o tyle niewłaściwem, że w wielu wypadkach otrzymaliby je duchowni, którzy mają dostateczne utrzymanie, a za to inni otrzymaliby za mało. Tej obawie zaradzi postanowienie o obliczaniu uzupełnień według dyecezyi. Drugą kwestyą jest wypłata za ubiegłe 9 miesięcy. Nie ma to być uzupełnienie pensyi wstecz, lecz drobny przyczynek na zaspokojenie wielkich potrzeb kościoła z funduszów kościelnych, jakie posiada państwo.

Pos. **Smoła** oświadcza, że ustawa ta jest niedostatecznie opracowana i domaga się odesłania jej z powrotem do komisyi. Pos. **Putek** uznaje proponowaną ustawę za niemożliwą do przyjęcia, ponieważ spowoduje ona dla skarbu państwa niepotrzebny ciężar i ma charakter nawskróś niekonstytucyjny. Mowca stawia rezolucyę: Sejm zwraca projekt ustawy z powrotem do komisyi skarbowej i wzywa ją do wypracowania nowej ustawy, mocą której nie powodując obciążenia skarbu państwa, na czas dopóki dobra kościelne nie są rozparcelowane, nałożonoby na wielkie beneficya kościelne obowiązek przyczyniania się do uposażenia duchownych nie posiadających beneficyów, albo posiadających beneficya niewystarczające na ich utrzymanie.

Pos. Kotula staje w obronie duchowieństwa i odpiera szereg zarzutów, uczynionych Kościołowi i duchowieństwu. Mowca proponuje inne brzmienie artykułu 2, mianowicie: Skalę przerachowania wypłat, przewidzianą w artykule I, ustala się tak: za sto rubli 216 marek niemieckich, 250 koron obliczać się będzie 10.000 marek polskich dla wypłat, opartych na prawie, poprzedzającem dzień 18 listopada 1918 r., dla obliczeń w walucie państw zaborczych w wypłatach, opartych na prawie pewniejszem i dla wypłat, obliczanych w walucie polskiej, wyrachowanie nastąpi przez pomnożenie przez 15. Skala w ten sposób ułożona, będzie uważana za odpowiadającą obecnemu mnożnikowi drożyźnianemu i będzie równoległa do innych automatycznych zmian.

Pos. Zamorski cytuje przykłady zasług duchowieństwa. Pos. Maciejewicz polemizuje z wywodami przeciwników projektu.

Po przemówieniach posłów Osieckiego, Waślisiaka i Piotrowskiego, dawał wyjaśnienia wicemin. Rybarski. Nie może się zgodzić na jakiekolwiek wypłaty wstecz i dlatego też wkońcu ustawy proponuje, aby przerachowanie było płatne od 1 lipca 1921 r. Co dotyczy poprawek, to rząd byłby przeciwny temu, aby jakkolwiek ustalono sposób przerachowania, przytem zaznacza, że rząd rozumie tę ustawę w ten sposób, że za punkt wyjścia mnożnika bierze się dochód wojenny, gdy tymczasem w obliczaniu opłat urzędowych mnożnik dotyczy poborów już powojennych.

Pos. ks. **Lutosławski** omawia obszernie sprawę, stając w obronie duchowieństwa i zwalcza oponentów zaznaczając, że przejmuje go troska o dusze tych, którzy w ten sposób Bogu bluźnią, udając obrońców sprawiedliwości. My występujemy na mocy bezspornego tytułu prawa cywilnego, natomiast stosunek Kościoła do państwa może być unormowany tylko drogą konstytucyjną przez układ ze Stolicą Świętą.

W głosowaniu odesłano ustawę z powrotem do komisyi i przystąpiono do obrad nad ustawą o tymczasowym poborze państwowego podatku dochodowego.

Przemawiali pp. Waszkiewicz, Średniawski i Moraczewski, stawiając rezolucye, oraz p. Loewenstein, który reasumował i omówił zgłoszone rezolucye. Z powodu braku kompletu głosowanie się nie odbyło.

Następne posiedzenie odbędzie się we środę o g. 4-tej po południu.

WYKLUCZENIE POSŁA ZA DZIAŁALNOŚĆ KOMUNISTYCZNĄ.

Warszawa. P. A. T. Na ostatniem posiedzeniu sejmowego klubu P. P. S. zawieszono w czynnościach posła Stanisława Łańcuckiego z Jarosławia. Powodem tej decyzyi miało być udowodnione działanie posła Łańcuckiego na rzecz partyi komunistycznej. Poseł Łańcucki jednocześnie złożył mandat.

PODWYŻSZENIE TARYFY KOLEJOWEJ O 200 PROCENT!

Warszawa. (Telef. wł.) W kołach rządowych rozważają projekt podwyższenia taryfy kolejowej od 1 czerwca o 200 procent.

WYSPY ALANDZKIE PRZYZNANE FINLANDYI.

Helsingfors. (East Express. Radio) Rząd fiński otrzymał od komisyi Ligi Narodów odpowiedź w sprawie wysp Alandzkich. Postanowiono przyznać je Finlandyi bez żadnego plebiscytu, jednakowoż wszelkie sprawy ekonomiczne i handlowe muszą być specyalnie uregulowane.

Wiadomości gospodarcze.

KONIEC KORONY AUSTRYACKIEJ. Pismo „Börse" przynosi wiadomość o zaprowadzeniu nowej waluty w Austryi, a to austryackiego franka. Pokryciem dla nowej waluty będą weksle złote, które we wysokości 60 proc. pokryte będą kredytami zagranicznymi. Relacya ma być 1 : 50 lub 1 : 70 w stosunku do dzisiejszej korony. Na razie nie będą bili złotych monet, tylko srebrne.

KONIEC KOPIEJKI. Rząd rosyjski skasował kopiejki w Rosyi. Jednostką płatniczą jest rubel.

GOSPODARCZE UKŁADY POLSKO-FRANCUSKIE — jak donosi korespondent „Journal de Pologne z Paryża — są na bardzo dobrej drodze. Prez. Millerand osobiście popiera tę sprawę, aby jak najprędzej dojść do pożądanego dla obu stron rozwiązania.

WOLNY HANDEL POLSKI Z GDAŃSKIEM. Gdańska Izba handlowa rozesłała do wszystkich firm handlowych okólnik w sprawie zniesienia ograniczeń przywozu i wywozu pomiędzy Polską a Gdańskiem.

WOLNY HANDEL WĘGLEM. (Telef. wł.) Min. handlu i przemysłu zgłosił na Radzie min. wniosek o wprowadzenie wolnego handlu węglem jeszcze w bieżącym roku.

WYKAZ GIEŁDY W KRAKOWIE

z dnia 13 maja 1921 r. L. 103.

	[illegible]	żądano	[illegible]
Waluty i dewizy:			
Dolary St. Zj.	820—	850—	—
„ kanadyjskie	—	—	—
Franki francuskie	66—	68—	68—
„ belgijskie	—	—	—
„ szwajcarskie	—	—	150—
Funty szterlingi	—	—	—
Marki niemieckie	13·75	13·76	13·25
Korony austryackie	—	—	—
„ czecho-słowackie	11—	12—	12·75
„ szwedzkie	—	—	—
„ duńskie	—	—	—
„ norweskie	—	—	—
Lei rumuńskie	13·50	13·50	—
Liry włoskie	38—	42—	—
Marki fińskie	—	—	—
Floreny holenderskie	—	—	—
Ruble carskie po 500 rb.	—	—	—
„ dumskie „ 100	—	—	—
„ „ „ 1000	—	—	—
Papiery lokacyjne:			
4% Poż. kraj. E. 1893	82—	84—	—
4% „ „ szkolna E. 1908	82—	84—	—
4½% Poż. kraj. z r. 1913	91—	93—	—
4½% „ „ „ 1914	91—	93—	—
4% Poż. m. Krakowa z r. 1909	87—	89—	—
4% „ „ Lwowa	86—	88—	—
4½% Obl. kom. Banku kraj.	96—	98—	—
4% „ „	89—	91—	—
4% „ kolej.	84—	88—	—
4½% Listy zast. Banku Kraj.	103—	105—	—
4% „ „	98—	100—	—
4½% „ Banku hipot.	99·50	[illegible]	—
4% „ „ 60 l.	95·50	97·50	—
4½% „ Bku Małopolskiego	98—	100—	—
4½% „ Ziem. Banku Kred.	95—	97—	—
4½% „ Tow. Kredyt. ziem.	104—	106—	—
4% „ „	98—	98—	—
Akcye bankowe:			
Polski Bank Przemysłowy I—IV em.	525—	575—	550—
„ „ „ V em.	—	—	—
Bank Hipoteczny	650—	700—	690—
„ Małopolski	750—	800—	—
Ziemski Bank Kredytowy	675—	725—	—
Powszechny Bank Kredytowy S. A.	200—	—	—
Bank Ziemski dla Kresów, Łańcut	—	—	—
Bank Handlowy w Warszawie	—	—	—
Bank Kredytowy w Warszawie	2500—	2800—	2785—
Bank Związku Spółek Zarobkowych	4200—	4600—	—
Bank Komercyalny	—	—	—
Wiedeński Bank Związkowy	—	—	—
„Merkur" T. A. Bank i Kantor wym.	—	—	—
Akcye Tow. handl. i przem.:			
Polskie Tow. handlowe I i III em.	750—	850—	775—
Polskie Tow. Hand. (P.T.H.). IV em.	675—	725—	680—
Handlowa Spółka akc. „Impex"	—	—	—
Polski „Glob" Tow. transport.-handl.	1750—	1860—	1800—
Żegluga Polska	450—	560—	500—
Warsz. Tow. akc. Handlu i Żeglugi	—	—	—
Zieleniewski	6300—	6800—	—
Warsz. Ska akc. Budowy Par. I. em.	—	—	—
Warszaw. Sp. akc. Bud. Par. II. em.	2000—	2200—	—
„Lemiesz" fabryki maszyn roln.	4500—	4800—	—
„Trzebinia" fabr. maszyn i narz. roln.	2500—	2750—	—
Trzebinia fabr. masz. i narz. roln. 4em	2200—	2400—	—
Huta żelazna, Kraków	—	—	—
„Automotor" fabryka samochodów	3100—	3300—	—
Fabr. Portland-Cementu, Szczakowa	—	—	—
„Górka" fabryka cementu	6800—	7200—	—
Gal. akc. Zakłady Górnicze Siersza	5000—	5200—	5100—
„Tepege" Tow. dla przeds. górnicz.	6600—	7000—	—
Ska akc. przem. naf. i gazów ziemn.	—	—	—
Karpackie Towarzystwo naftowe	—	—	—
Akcyjne Tow. naftowe „Galicya"	—	—	—
A. T. dla przem. el. aktul. (d. B Fanto)	—	—	—
Polska Nafta	1460—	1750—	1275—
Elektrownia w Sieraży III. em.	1500—	1700—	1556—
„Oikos" T. A.	3600—	3800—	—
„Pesot" Powszechne zakłady budowl.	900—	1000—	957—
Fabryka przetw. tłuszcz. w Trzebini	2000—	2100—	—
„Krakus" Zjedn. fabr. przetwor. wyzk.	3600—	3800—	—
Fabryka porcelany w Ćmielowie	3600—	3800—	—

GIEŁDA.

Warszawa. P. A. T. Giełda. Waluty: Dolary Stanów Zjedn. tranz. 847—842, sprzedaż 850, kupno 825, franki francuskie czeki: tranz. 73.25—73, gotówka tranz. 72, franki belgijskie czeki tranz. 73, funty szterl. czeki: tranz. 3430—3435, sprzedaż 3450 — kupno 3350, marki niemieckie gotówka: tranz. 13.95, czeki tranz. 14.75—14.25, sprzedaż 15, kupno 13.75, korony austr. czeki: tranz. 147—145, ruble carskie 500-tki sprzedaż 260 — kupno 240, ruble dumskie 1000-czki tranz. 70.

Wiedeń. P. A. T. Zamknięcie giełdy. Renta majowa 107.75, austr. renta kor. 108, renta lutowa 109, węg. renta kor. 290, Losy tureckie 3790, pryorytety kolei południowej 3510, Anglobank 1870, Bankverein 1294, Bodenkredit 2570, Austr. Zakład kred. 1580, Bank depozytowy 910, Laenderbank 2650, Merkury 1140, Unionbank 1140, Bank obrotowy 815, Żiwnostenska 3295, Kolej północna 18.900, Lwów—Czerniowce 3500, Koleje austr. 4600, kolej południowa 2660, Alpiny 6475, Berg u. Hütten 10.945, Krupp 1665, Huta Poldi 4950, Praskie Tow. przemysłu żelaznego 11.000, Rima 5218, Skoda 3230, Zieleniewski nie notowany, Apollo 5985, Fanto 25.800, Gal. Karp. 15470, Galicya 27000, Schodnica nie notowana, Siersza 3550.

NADESŁANE.

Zapisujcie się na członków Czerwonego Krzyża ul. Pędzichów l. 16.

Członek rzeczywisty 50 marek, — wspierający (bez prawa głosu) 20 Mk., dożywotni 5000 Mk. Młodzież gimnazyalna 6 Mk. — Oznaki darmo.

Miejskie 8-klasowe Gimnazjum w Jędrzejowie
na rok szkolny 1921/22 **poszukuje**
1) polonisty, 2) przyrodnika, 3) przyrodnika-geografa, 4) matematyka i 5) romanisty.
Normy płacy związkowe; minimum wynagrodzenia – za 30 godzin lekcji. — Oferty wraz z referencjami składać należy przed 15 czerwca wprost do kierownika pod adresem:
Kazim. Warchalski w Miechowie. 788

Obrazki do I. Komunii św.
poleca
A. Kaczorowska **Skład papieru i art. religijnych**
Kraków, ul. św. Anny 2. 769

Ważne dla Przewielebnego Duchowieństwa!
Hurtownia różańców na nici i łańcuszku, szkaplerzy, medalików, krzyżyków, obrazków, obrazków na I-szą Komunię świętą, obrazów oprawnych w ramy, medali Sodalicyjnych, medali zastępujących szkaplerz, krzyży misyjnych, kropielnic, książek do nabożeństwa własnego nakładu i obce wydawnictwa. — Poleca firma: 541
Alfred Machnicki, Kraków, ul. Mikołajska L. 5. Telefon 8370.
Dla Kupców, pracowni, Stowarzyszeń, Kółek roln. odpow. rabat.

KONFEKCJA DZIECIĘCA
od najskromniejszej do najwykwintniejszej dla panienek do lat 16 tu dla chłopców do lat 6-ciu wykonuje wzorowo
ZWIĄZEK PRACY POLSKICH KOBIET
Kraków, Plac Szczepański 3. 766
Przyjmuje się hurtowne zamówienia mundurków dla pensjonarek i zakładów wychowawczych.

Miljonowa lokata kapitału. 777
Sprzedam kamienicę czteropiętrową **w** Poznaniu w najpiękniejszej części miasta, bardzo wielkie mieszkania około sto ubikacji, tylko dziewięć mieszkań z komfortem za 10 miljonów m. p. ewentualnie odstąpię połowę powyższego objektu za **pięć** (5) miljonów. Zgłoszenia pod „Lokata Kapitału“ do Biura ogłoszeń S. Sokołowskiego i Ski Lwów, Jagiellońska 7.

ODDZIAŁ KRAKOWSKI
fabrycznego
BIURA TECHNICZNEGO i SPRZEDAŻY
Tow. Akc.
Fabryki maszyn „J. JOHN“ w Łodzi 702
(Budowa transmisyj, Tokarek, Wygładziarek, do tkanin i papieru, „Kotłów Strebla“ do ogrzewań centralnych i odlewy z żelaza)
podaje do wiadomości P. T. Odbiorców, że od 1 maja r. b. adres jego będzie:
Kraków, ul. Basztowa 24.

REKLAMA JEST DZWIGNIĄ HANDLU i PRZEMYSŁU

NOWOŚCI WYDAWNICZE M. ARCTA w Warszawie
Oddziały: Poznań, Lwów, Lublin, Łódź, Wilno.

	Mk.
BETTEN R. **Hodowla kwiatów w pokoju.** Wyd. 3-cie poprawione i powiększone z wieloma rycinami	400·—
BOROWSKI WŁ. M. **Wykład psychologji ogólnej w zastosowaniu do wychowania.**	
Cz. I. Psychologja poznania	180·—
Cz. II. Psychologja uczuć	180·—
CENTNERSZWER M. dr. i SWIĘTOSŁAWSKI W. dr. **Podręcznik do ćwiczeń z chemji fizycznej, termochemji i elektrochemji.** Z 60 rysunk.	320·—
DENTER Z. **Wielkopolska.** Rys. historyczno społeczny. Z ryc.	72·—
GOBINEAU J. **Odrodzenie.** Sceny historyczne, przeł. A. Strzelecki	160·—
HOLLEMAN A. F. dr. **Podręcznik chemji organicznej.** Z 12 wyd. niem. przełoż. K. Sławiński i T. Pytasz	640·—
JACKSON I. H. **Doświadczenia botaniczne,** oprac. metodycznie dla niższych klas szkoły średn. Z ryc.	40·—
JABŁONSKI WŁ. **Materjały budowlane.** Podręcznik dla słuchaczy szkół technicznych, majstrów, przedsiębiorców i techników budowlanych. Z 87 rysunk.	200·—
KONECZNY F. **Dzieje Rosji** od najdawniejszych do najnowszych czasów	400·—
KONARSKI K. **O żołnierzu polskim.** Rzut oka na dzieje wojsk. w Polsce	25·—
KOSINSKI K. **Pisarze polityczni i historyczni.**	
Cz. I. do wieku XVI.	60·—
Cz. II, do pierwszego bezkrólewia	120·—
— **Szermierze poprawy Rzeczypospolitej** (Rej, Modrzewski, Orzechowski, Górnicki)	60·—
LIPINSKI ST. **Arytmetyka handlowa.**	140·—
LOTH J. **Wykład geografji ekonomicznej ziem Polski** w granicach przedrozbiorowych. Wyd. 2-gie	440·—
MAETERLIMCK M. **Śmierć.** przełoż. dr. W. R.	120·—
MĘCZKOWSKA T. i RYCHTERÓWNA ST. **Metodyka.** rodoznawstwa. Wyd. 2-gie	200·—
NAMITKIEWICZ J. **Kodeks handlowy,** obowiązujący w Król. Polskiem. Wyd. 2-gie	200·—
— **Dekret o spółkach z ogr. odpow.** z komentarzami i wzorem statutu	80·—
NOWAKOWSKA M. **Geografja historyczna Polski.** Z ryc.	72·—
RADZISZEWSKI H. dr. **Polityka ekonomiczna.** Tom I. Produkcja	400·—
— **Nauka skarbowości** państwowej i gminnej. Wydanie 2-gie	350·—
SLIWINSKI AR. **Konstytucja trzeciego maja.** Wydanie 3-cie, z rycin.	120·—
— **Hetman Żółkiewski.** Z ryc.	160·—
SOKOŁOWSKI A. dr. **Propedeutyka lekarska.** Wykłady uniwersyteckie	140·—
STRZEMESKA J. i WERYHO M. **Metoda wychowania przedszkolnego.** Z rycin.	160·—
SUJKOWSKI A. **Geografia ziem dawnej Polski.** Z rys. Zt. I.	400·—
SUMINSKI ST. i TENENBAUM SZ. **Przewodnik zoologiczny po okolicach Warszawy.**	80·—
SZTOLCMAN J. **Łowiectwo.**	130·—
TETMAJER K. **Na skalnem Podhalu.**	160·—
UMINSKI WŁ. **Czego Polsce potrzeba.**	80·—
WAWRZKOWICZ dr. **Cytadela Aleksandrowska w Warszawie.** Z ryc.	60·—
WĘGŁOWSKI R. dr. **Chirurgja operacyjna.** Podręcznik dla lekarzy i studentów	400·—
WITKOWSKA H. i SAWICKI L. **Nauka o Polsce współczesnej.**	100·—
ZARUSKI M. **Współczesna żegluga morska.** Z ryc.	120·—

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH. 731
Do cen katalog. dolicza się 20 proc. dodatku drożyźn., z wyjątkiem książek szkolnych, do których nie dolicza się dod. droż.

„Lemiesz“ Fabryka pługów i maszyn rolniczych S. A. w Krakowie
podaje do wiadomości:
1) że kupon dywidendowy za rok 1920 w kwocie 140 marek pol. wypłaca Polski Bank Krajowy, oddział w Krakowie,
2) że akcje II. emisji zostały już wydrukowane i będą wydawane, za przedłożeniem tymczasowych poświadczeń, przez Polskie Towarzystwo Handlowe, S. A. w Krakowie, Sławkowska 1.

765

Baczność Automobiliści!
Wobec trudności nabycia i wysokich cen za karbid firma:
KRAKÓW Sławkowska 32 **AUTO-STAR** KRAKÓW Sławkowska 32.
Tel. 1500 Adres telegraficzny „Autostar“ Tel. 1500
zakupiła większą ilość
kompletnych urządzeń do światła elektrycznego ala „Bosch“
złożone z dynamo maszyny, akumulatora, dużych reflektorów i małych różnych lamp.
Oferty wysyłamy odwrotnie. Ceny konkurencyjne.
603
Baczność Automobiliści! **Baczność Automobiliści!** **Baczność Automobiliści!**

„MUZYKA i SPIEW“
jedyne w Polsce pismo poświęcone Muzyce kościelnej zamieszcza na swych łamach
KORESPONDENCJĘ z RATYSBONY
ilustrującą sposób wykonywania Muzyki kościelnej zagranicą
opisaną przez
Ks. A. Śródkę
członka Zgromadzenia Ks. Salezjanów, jedynego u nas Zakonu pielęgnującego Muzykę i Śpiew kościelny.
Prenumerata roczna Mp. 120·—
Administracja i Redakcja: Kraków, ul. św. Tomasza 35.

SZCZAWNICA **Sezon od 20 maja do 1 października.**
Orkiestra od 1-go czerwca.
Sporo jeszcze mieszkań wolnych.
Hydropatja, inhalacje solankowe i igliwiowe.
Dwie lampy kwarcowe.
Sanatorjów w Szczawnicy niema. 764
Lekarz zakładowy Dr. Kalikst Wlyński.
Do pociągów Nowy Targ i Stary Sącz kursują autobusy.

KASA 787
ogniotrwała duża i Korale prawdziwe do sprzedania.
Kraków, Czysta 8. Budkiewicz,

Rządca-Administrator
fachowiec, energiczny, mający praktyki gospodarczej 32 lat, poszukuje posady na ordynaryę od 1 Lipca b. r. Adres: Z. Bronikowski, — Dalewice przez Proszowice Gub. Kielecka. 785

Nowe ubranie
sportowe do sprzedania za 6.000 Mp. Wiadomość w Administr. „Głosu Narodu“. 789

KURS 771
czterotygodniowy
NAUKI NOWYCH MODELI OZDÓB NA DRZEWKO
urządza Filja Ligi Pomocy Przemysłowej w Krakowie od 1-go czerwca. Na kurs przyjęte zostaną dziewczęta w wieku od lat 14-tu i osoby starsze.
Wpisy na kurs przyjmuje oraz udziela bliższych informacji kierownictwo biura przy ul. Grodzkiej L. 13. I p. w godz. przedp.

Dobra gospodyni
jako zarządczyni większym majątkiem lub na plebanii, znająca się na agronomii, oraz dobra kucharka, wzorowa, inteligentna, lat 35 obejmie zaraz posadę. Adres: Bochn a, Leonarda L. 644. M. J. 778

ŚWIECE BOSCHA
do motorów najtaniej poleca
„ESHAPE“ Kraków, Pijarska 4.
583

Noże, Widelce, Łyżki,
Łyżeczki srebrzone
poleca firma: 620
WŁ. TOMASZEWSKI
Skład porcelany, szkła, lamp elektrycz. i naftowych.
Tel. 11-48 **Kraków, Rynek gł. 16.** Tel. 11-48

KOSZE Z ZIELONEJ WIKLINY na ziemniaki, węgle, jarzyny i t. p.
poleca
SYNDYKAT KOSZYKARSKI S. A. 632
Kraków, ul. Floryańska L. 32.

Poznań, ul. Zagórze 6 Poznań, ul. Zagórze 6

W. PŁONKA
FABRYKA WYROBÓW METALOWYCH
Tel. 1100 **załoź. w roku 1876** Tel. 1100
Oddział I.: Armatury do wodociągów i do gazu.
Oddział II.: Odlewy mosiężne, spiżowe i miedziane.
Oddział III.: Dewocjonalja: krzyże, lichtarze, kropiel. itd.
Oddział IV.: Wyroby galanteryjne: menażki, kałamarze, popielniczki itd. 743
Oddział V.: Okucia do trumien.
Oddział VI.: Galwanizacja: niklowanie i miedzenie.
Wystawia na Targu Poznańskim.

HURTOWNY I CZĘŚCIOWY SKŁAD
DROŻDŻY spirytusowych **TOWARÓW** korzennych, kolonialnych i **WIN**
oraz skład
MYDŁA do prania
Kazimierz OGORZAŁY
Kraków, Szczepańska 11. Tel. 3004

Motory elektryczne
Lampy elektryczne
Materjał instalacyjny!
dostarcza z wielkich składów po cenach umirkowanych.
Ing. Garfein & Co G. m. b. H.
Wiedeń III. Hörnesgasse 1. Tel. 8968. 131/VI.
Kupcy otrzymują rabat. 736

KTO
chce mieć 644
białe i zdrowe zęby
będzie używać tylko
Krem Perłowy
Wszędzie do nabycia.

„POLSKI GLOB“
Towarzystwo Transportowo- Handlowe S. A. w Krakowie.

Podwyższenie kapitału akcyjnego z Mp. 20,000.000·— na Mp. 100,000.000·—
w drodze emisji 160.000·— sztuk akcji po 500 Mp. nominalnej wartości.

Na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszów w dniu 15. stycznia 1921 r. zatwierdzonej postanowieniem Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 16. kwietnia 1921 „Polski Glob“ Towarzystwo Transportowo- Handlowe Spółka akcyjna podwyższa dotychczasowy kapitał akcyjny z Mp. 20,000.000·— na Mp. 100,000.000·— przez wydanie 160.000 sztuk akcji imiennej wartości Mp. 500·— każda.
Na tej podstawie rozpisuje się niniejszem

SUBSKRYPCJĘ
na Mp. 80,000.000·— III. emisji pod następującymi warunkami:

1. Kurs emisyjny akcji wynosi dla dotychczasowych akcjonarjuszów na podstawie prawa poboru Mk. 800, zaś dla nowych subskrybentów Mk. 1.200.
2. Posiadaczom I. i II. emisji przysługuje prawo pierwszeństwa do poboru akcji III. emisji w ten sposób, że na każdą akcję I. i II. emisji pobrać można jedną akcję nową.
3. Przy korzystaniu z prawa poboru należy przedłożyć, albo akcje I. względnie II. emisji, (o ile zostały już podjęte) albo świadectwa tymczasowe, które zostaną zaraz zwrócone po uwidocznieniu na nich prawa poboru.
4. Nowe akcje uczestniczą w zyskach Spółki począwszy od 1 stycznia 1921 r., wobec czego subskrybentom wpłacającym za akcje doliczonem będzie 5% od dnia 1 stycznia 1921 roku, oraz koszty konfekcji w kwocie 25 Mk. za sztukę.
5. Termin subskrypcji upływa z dniem 20 maja 1921 r. w dniu tym subskrypcja będzie zamkniętą.
6. Akcje muszą być przy wykonaniu prawa poboru, względnie przy subskrypcji pełne i gotówką płacone.
7. Rada Zawiadowcza zastrzega sobie akcje subskrybowane, a nie objęte prawem poboru przydzielić subskrybentom według swego uznania.
8. Nowe akcje wydawane będą akcjonarjuszom po zawiadomieniu o przydziale akcji w swoim czasie i po skonfekcjonowaniu za zwrotem świadectwa tymczasowego.
9. Kwoty wpłacone na nieuwzględnione subskrypcje, będą zwrócone wraz z 5% odsetkami.
10. Zgłoszenia subskrypcyjne na nową emisję akcji przyjmuje:

„Polski Glob“ Towarzystwo Transportowo-Handlowe S. A.
Zarząd główny w KRAKOWIE, Pl. Marjacki 9,
oraz Oddziały jego: 723
w Warszawie, Św-Krzyska 32, we Lwowie, Pl. Halicki 15.
we Wiedniu, VIII. Schlösselgasse 24.

Popierajmy przemysł ojczysty!

Wydawca: w zastępstwie Polskiej Spółki prasowej K, Holeksa. — Redaktor naczelny i odpow. Jan Matyasik. — Drukarnia „Głosu Narodu“ w Krakowie pod zarządem Romana Ferka.